

**Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-
Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste
detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline
hindamine**

Aruanne

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Nimetus: Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Töö teostaja: OÜ Adepte Ekspert
Reg nr 11453673
Tuukri tn 54, Tallinn 10120
Tel +372 5059914, +372 6732244
E-post info@adepte.ee

Töö tellija: osaühing Reteera
Reg nr 10068358
Valdeku tn 168, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11217
Tel +372 5015515
E-post harry.ots18@gmail.com

KSH juhtekspert: Piret Toonpere

Töös osalesid: Mihkel Vaarik, Andrus Vesioja

Töö versioon: 04.03.2019

Sisukord

Sisukord.....	3
KSH aruande kokkuvõte ja järeldused	6
1 Üldosa	9
1.1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus	9
1.2 Osapooled	9
1.3 KSH korraldus ja avalikustamine.....	10
1.4 Metoodika.....	11
1.5 Ülevaade raskustest, mis ilmnesh KSH aruande koostamisel	13
2 Kavandatav tegevus ja selle alternatiivid	14
2.1 Alternatiiv 0 ehk praeguse olukorra jätkumine	14
2.2 Alternatiiv I ehk esialgse situatsiooni taastamine	14
2.3 Alternatiiv II ehk detailplaneeringu elluviimine	15
2.3.1 Juurdepääsud ja parkimine	16
2.3.2 Haljastus ja piirded.....	17
2.3.3 Veevarustus.....	17
2.3.4 Reoveepuhastus.....	17
3 Detailplaneeringu seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega	18
3.1 Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonningimused“	18
3.2 Kuusalu valla üldplaneering	18
3.3 Kuusalu valla arengukava	18
4 Mõjutatava keskkonna kirjeldus.....	19
4.1 Paiknemine	19
4.2 Kaitstavad alad.....	19
4.3 Veekeskkond.....	21
4.3.1 Harilik ebapärlikarp.....	22
4.4 Geoloogia ja hüdrogeoloogia.....	23
4.5 Mullastik	24
4.6 Taimestik.....	24
4.7 Linnustik.....	25
4.8 Imetajad.....	25
4.9 Asustus ja maakasutus.....	25
4.10 Kultuuripärand.....	26
5 Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju analüüs	27
5.1 Veevarustuse ja reoveekäitluse mõju põhja- ja pinnaveele.....	27

5.1.1	Reovee käitlemine.....	27
5.1.2	Veevarustuse tagamine	28
5.2	Kavandatud tegevuste mõju Pärlijõe ja seal elutsevate harilikule ebapärlikarbile	29
5.2.1	Tagasauna mõjud	30
5.3	Mõju taimekooslustele, metsale ja kaitstavatele taimeliikidele	35
5.3.1	Ehitustegevuse otsene mõju.....	35
5.3.2	Külastuskoormuse mõju.....	35
5.4	Mõju maastikule ja kultuuripärandile	36
5.5	Mõju loomastikule	36
5.6	Jäätmetekke võimalused ja meetmed selle vähendamiseks.....	36
5.7	Mõjud sotsiaalsele, kultuurilise ja majanduslikule keskkonnale	37
5.8	Mõju Natura aladele ehk Natura asjakohane hindamine	37
5.8.1	Natura alade iseloomustus	37
5.8.2	Mõju Lahemaa loodusalale	39
5.8.3	Mõju Lahemaa linnualale.....	41
5.8.4	Alternatiivsed lahendused	42
5.8.5	Järeldused	42
5.9	Koosmõjude esinemine, arvestades piirkonna teisi võimalikke arendusi.....	42
5.10	Erinevate mõjude omavahelised seosed ja piiriülene keskkonnamõju	43
5.11	Keskkonnalubade vajadus	43
5.12	Kalda ehituskeeluvööndi vähendamine	43
6	Negatiivse keskkonnamõju vältimise või leevendamise meetmed.....	45
7	Keskkonnaseire.....	46
8	Laekunud ettepanekud ja nende arvestamine.....	47
	Kasutatud allikmaterjalid	55
	Lisad	57
	Lisa 1 – KSH programm	57
	Lisa 2 – KSH aruande avalikustamise dokumendid.....	58
	Kuusalu valla veebileht	58
	Avalikustamise kiri	59
	Sõnumitooja 28.02.2018	60
	Lisa 3 - KSH aruande avalikustamise ja kooskõlastamise käigus laekunud ettepanekud, seisukohad ja vastuskirjad	61
	Terviseamet 16.03.2018 nr 9.3-4/1687	63
	Keskkonnaamet 11.04.2018 nr 6-5/18/1280 -6	66
	Adepte Ekspert OÜ 31.10.2018	69

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Keskkonnaamet 29.11.2018 nr 6-5/18/1280 -8	70
Adepte Ekspert OÜ 14.01.2019	72
Keskkonnaamet 05.02.2019 nr 6-5/19/31	73
Adepte Ekspert OÜ 18.02.2019	75
Keskkonnaamet 01.03.2019 nr 6-5/19/31-3	76
Lisa 4 - Raudsilla kompleksi uushoonestuse kontseptsioon	77

KSH aruande kokkuvõte ja järeldused

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise objektiks on Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneering.

Keskkonnamõjude hindamisprotsessi käigus anti ülevaade planeeringu piirkonna olukorrast 2018. a seisuga. Analüüsiti kavandatava tegevuse ning selle reaalsete alternatiivide keskkonnamõjusid ning toodi välja meetmed negatiivsete mõjude leevendamiseks. Käesolevas peatükis on toodud hindamistulemuste lühikokkuvõte.

Planeeritav ala asub Kuusalu vallas Uuri külas ning 6,65 ha suurust ala, mis koosneb Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksustest. Alal paikneb Raudsilla elamusööbimise ja -turismikeskus.

Detailplaneeringu koostamise vajadus tuleneb alal paiknenud vanade talukohtade õuealadele ja lähinaabrusesse rajatud Raudsilla elamusööbimise ja -turismikeskuse seadustamise ja keskkonnaohutuse tõstmise vajadusest.

KSH raames teostati planeeringualal kohtülevaatused ning koondati planeeringuala ja potentsiaalset mõjuala hõlmavate uuringute andmed. Käesoleva KSH aruande koostamisel on kasutatud 2008 aastal Hendrikson & KO OÜ poolt koostatud KSH aruannet, lisatud on infot vahepeal avaldatud materjalidest ja korrigeeritud aruande ülesehitust ja sisu vahepealsel perioodil muutunud põhimõtete kohaselt.

KSH koostamise käigus analüüsiti detailplaneeringu lahenduse vastavust ülemuslikele strateegilistele planeerimisdokumentidele. Ilmnes, et tegu on kehtivat Kuusalu valla üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Teiste ülemuslike strateegiliste dokumentidega otsest vastuolu ei tuvastatud.

KSH käigus käsitleti järgmisi alternatiive:

- 0-alternatiiv - jätkub senine praeguseks olemasolev olukord. Alale on rajatud suuresti ilma õigusliku aluseta elamusööbimise ja -turismikeskus, mis on tegutsenud viimased kümnekond aastat. Praeguse olukorra jätkumine on vastuolus õigusaktidega ning keskkonnanõuetega.
- Alternatiiv I - esialgse situatsiooni ja olukorra taastamine, sh ebaseaduslikult rajatud hoonete lammutamine ja keskuse likvideerimine.
- Alternatiiv II – alal toimub detailplaneeringu alusel kirjeldatud tegevus, st hoonestuse osaline likvideerimine ning uutesse asukohtadesse sobilike hoonestusalade määramine keskuse tegevuse jätkamiseks.

Mõjude hindamisel käsitleti järgmisi mõjuvaldkondi:

- 1) Veevarustuse ja reoveekäitluse mõju põhja- ja pinnaveele.
Olemasoleva olukorra ehk 0-alternatiivi jätkumine ei vasta keskkonnanormidele ning võib omada negatiivset mõju jõe ja selle elustikule.
Alternatiiv I puhul väheneb alal tekkiv reovee kogus, sest puhkekeskus likvideeritakse. Kahe võimaliku säiliva talukompleksi reovee käitlust on võimalik jätkata olemasolevate kogumismahutite baasil. Olulist keskkonnamõju põhja ja pinnaveele alternatiiviga I ei kaasne.
Võrreldes olemasoleva olukorraga on alale ühtse ning keskkonnanõuetele vastava reovee kogumise süsteemi rajamisel positiivne ning hetkel esinevat reostusriski vähendav mõju.
0 alternatiivi korral säilib praegune veevarustuse korraldus. Olulist mõju 0 alternatiiviga pinna- ja põhjaveele ei ole senini kaasnenud, kuid samas esineb selle võimalus.

Alternatiiv I korral on oodata senise veetarbimise vähenemist ning talukomplekside veevarustus on eeldatavalt võimalik tagada salvkaevude baasil. Kaeve tuleb perioodiliselt hooldada. Arvestades kavandatud maksimaalset veetarbimist alternatiivi II korral ei ole sellest tingituna oodata olulist mõju põhjaveevarule. Puurkaevu nõuetekohaselt projekteerimisel, rajamisel ja käitamisel ei ole oodata tegevusega kaasnevana negatiivset mõju põhjavee kvaliteedile.

- 2) Kavandatud tegevuste mõju Pärlijõe ja seal elutsevate harilikule ebapärlikarbile. Senine olukorra säilimisega kaasneb reostusrisk ja negatiivse mõju esinemise võimalus Pärlijõe, sealjuures võib negatiivne mõju esineda jões elutsevate I kaitsekategooria liigile (harilik ebapärlikarp). Majutuskohtade arvu tõstmist võrreldes olemasoleva olukorraga planeering ette ei näe. Seega võib kavandatava tegevuse ehk alternatiiv II mõju võrreldes olemasoleva olukorraga pidada positiivse mõjuga olevaks kuna nähakse ette nõuetekohane reoveekäitlus, reostusohlike objektide likvideerimine ja hoonestuse likvideerimine veekaitsevööndist.

Alternatiiv I korral lõppeks või väheneks olulisel määral keskuse tegevus, mis samuti tooks kaasa positiivse mõju võrreldes olemasoleva olukorraga.

- 3) Mõju taimekooslustele, metsale ja kaitstavatele taimeliikidele. Otsese mõju esinemist võib senise keskuse tegutsemise puhul täheldada vahetult planeeritava ala hoonestusalade vahelistel osadel, kus on kujunenud kultuuristunud taimestikuga õuealad. Alternatiiv I korral oleks oodata pikaajalises plaanis mõju vähenemist ning inimtegevusest mõjutatud taimekoosluste taandumist. Lühiajalises plaanis tooks õiguslike aluseta rajatud hoonete lammutamisvajadus kaasa olulise lammutusmahu, sh lammutusjätmete tekke ja ladustamise vajaduse ning raksetehnika kasutuse. Lammutustegevusega kaasneks taimestiku ja pinnase kahjustused vahetult lammutatavate hoonete ümbrustes. Alternatiiv II puhul nähakse ette veekaitsevööndisse jäävate ning arhitektuurselt sobimatute ehitiste teisaldamist või lammutamist. Samuti nähakse ette täiendavaid hoonestusalasid väljapool jõe veekaitsevööndit ja väljapool metsamaad. Osaliselt on võimalik kasutada lammutatavaid hooneosi uute rajamiseks. Kaitsealuste taimeliikide esinemisalasid ning väärtuslikke taimekooslusi, sh metsa, kavandatava tegevusega ei mõjutata.

- 4) Mõju maastikule ja kultuuripärandile. Olulise mõju esinemist maastikule ja kultuuripärandile ühegi tegevusalternatiiviga kaasnevana ei ole oodata. Alal paiknevad ja sinna kavandavad hooned ja rajatised mõjutavad maastikupilti lokaalselt. Samas võib praegust olukorda pidada Lahemaa rahvusparki kaitsekorra tuleneva taluarhitektuuri kaitse põhimõtetega vastuolus olevaks, kuna keskuse hoonestus ei järgi taluarhitektuuri põhimõtteid. Alternatiiv II korral on uue hoonestuslahenduse koostamisse kaasatud maastikuarhitektid ning lahendus on inspireeritud piirkonna taluarhitektuurist.

- 5) Mõju loomastikule. Detailplaneeringuga kavandatava peamine mõju elustikule jääb planeeringualale ja selle vahetusse lähedusse. Kuna planeeringu maht on suhteliselt väike ning sellega seoses ei ole ette näha olulisi muutusi kohalikus maastikus ja taimkattes, siis ei kaasne planeeringu elluviimisega olulist mõju ümberkaudsele maismaafaunale.

- 6) Jätmetekke võimalused ja meetmed selle vähendamiseks. Detailplaneeringu elluviimine jätmeteket oluliselt ei suurenda. Ala kasutamisel tekitavad külalised peamiselt olmejätmeid (pakendid jmt). Kompleksil on kehtiv jäätmeveo leping.

- 7) Mõju Natura aladele ehk Natura asjakohane hindamine. Kavandatava tegevuse iseloomust ja mahust tulenevalt ning arvestades teavet Lahemaa loodusala elupaikade ja liikide paiknemise osas on ebatõenäoline negatiivse mõju

avaldamine kaitse-eesmärgiks olevatele kooslustele ja liikidele. Mõju esinemise vältimiseks on selgelt eelistatud planeeringu elluviimine senise olukorra säilimise asemel. Kavandatava tegevuse iseloomust ja mahust tulenevalt ning arvestades teavet Lahemaa linnuala liikide paiknemise osas on ebatõenäoline negatiivse mõju avaldamine kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele.

KSH aruande koostamisel anti soovitusel leevendavate meetmete rakendamiseks. Nendest olulisemad on järgmised:

- Pudisoo jõe vee otsene kasutamine veevõtukohana ja heitvee suublana aga ka pesu- või supluskohana tuleb välistada.
- Nõuetele mittevastavad käimlad ja pesemiskohad tuleb likvideerida. Kogu tekkiv reovesi tuleb koguda ja käidelda.
- Teisaldada/likvideerida jõe põhisängi veekaitsevööndisse rajatud ehitised, mis võivad edaspidi põhjustada võimalikku jõevee reostumist.
- Reoveepuhasti projekteerimisel tuleb määrata põhjavee tase sademeterohkel perioodil ning rakendada vajadusel ehituslikke meetmeid nõutava immutussügavuse tagamiseks. Juhul kui immutussügavus ei ole tagatud tuleb ette näha kogumismahuti rajamine.
- Tegevuste, sh matkade organiseerimisel tuleb Pudisoo jõe kallaste ja veega seotud tegevusi vältida.
- Raietöid ning pinnasetäitmist ja –koorimist planeeringualal teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, mis enamikel liikidel kestab 15. märtsist 31. juulini. Meede aitab vältida pesitsushäiringut ja võimalike pesade hävitamist.

KSH aruandes toodud hinnangutest saab järeldada, et detailplaneeringuga kavandatavat tegevust võib põhimõtteliselt rakendada. Tegevus ei tõstaks võrreldes juba kujunenud olukorraga piirkonna külastuskoormust. Samas oleks detailplaneeringu elluviimisel positiivne ja keskkonnanõuetega minimeeriv mõju kuna nähakse ette keskkonnanõuetele vastav reoveekäitluslahendus, likvideeritakse keskkonnaohtlikud objektid ning teisaldatakse veekaitsevööndisse jääv hoonestus. Praeguse olukorra jätkumine on ebasoovitav, sest see on vastuolus õigusaktidega ning keskkonnanõuetega.

1 Üldosa

1.1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) objektiks on Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneering (DP). KSH eesmärgiks on arvestada keskkonnakaalutlusi detailplaneeringu koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse, edendada säästvat arengut.

KSH läbiviimise vajadus tuleneb asjaolust, et planeeringuala paikneb tundliku looduskooslusega Lahemaa rahvusparki (KLO1000511) Lahemaa piiranguvööndis (KLO1100359), samuti Pärlijõe/Pudisoo jõe (VEE1080600) kaldal. Ühtlasi paikneb ala Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa linnualal (EE0010173) ja looduslal (EE0010173).

Planeeringu eesmärkideks on:

- ehitusõiguse määramine;
- maakasutuse sihtotstarbe täpsustamine;
- kõigi vajaliku piirangute ja servituutide määramine;
- puurkaevu rajamine;
- reovete kogumine ja käitlemisvõimaluse planeerimine;
- majutushoonestuse planeerimine koos vajalike kommunikatsioonidega;
- teede planeering võimaldamaks reovee aastaringset äravedu;
- reljeefsusest tingitud erosioonivastaste meetmete ettenägemine;
- ala kommunikatsioonide lahenduse planeerimine arvestades vähimat võimalikku negatiivset mõju keskkonnale esteetiliselt valgustust;
- vajadusel täiendava haljastuse ettenägemine kaitsmaks olemasolevat metsa;
- vajadusel jõekalda ning veerežiimi kaitsemeetmete planeerimine;
- parkimiskorralduse lahendamine;
- hävinud lauda kohale aida/tööriistakuuri rajamine.

Reaalselt tuleneb detailplaneeringu koostamise vajadus alal paiknenud vanade talukohtade õuealadele ja lähinaabrusesse rajatud Raudsilla elamusööbimise ja -turismikeskuse seadustamise, keskkonnaohutuse tõstmise ja laiendamise vajadusest.

1.2 Osapooled

Arendaja: osaühing Reteera

Kontakt: Valdeku tn 168, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11217

Kontaktisik: Harry Ots, tel: +372 5015515, e-post: harry.ots18@gmail.com

Detailplaneeringu ja KSH algataja ja kehtestaja: Kuusalu Vallavolikogu

Kontakt: Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Kuusalu vald, Harju maakond

Detailplaneeringu ja KSH koostamise korraldaja: Kuusalu Vallavalitus

Kontakt: Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Kuusalu vald, Harju maakond

Kontaktisik: Kadi Raudla, tel 606 6379, i e-post kadi.raudla@kuusalu.ee.

Detailplaneeringu koostaja: Klotoid OÜ

Kontakt: Rohu 5, Kuressaare 93819

Kontaktisik: Indrek Himmist, tel: +372 508 4489, e-post: indrek@klotoid.ee

KSH ekspert: Adepte Ekspert OÜ

Kontakt: Tuukri 54, Tallinn, 10120

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Kontaktisik: Piret Toonpere, tel +372 5059914, e-post piret@adepte.ee

Töögrupi koosseis (alates 2017):

- Piret Toonpere – keskkonnapetsialist ja KMH juhtekspert – mõjud looduskeskkonnale, mõju pinnasele, Natura hindamine, sotsiaalmajanduslikud mõjud;
- Mihkel Vaarik – keskkonnaekspert – mõjud pinna- ja põhjaveele;
- Andrus Vesioja – keskkonnapetsialist - jäätmekäitluse mõjud.

Perioodil 2007-2008 moodustasid KSH aruande koostamise töögrupi Hendrikson&Ko OÜ töörühm koosseisus¹:

- Heikki Kalle - keskkonnaekspert (litsents KMH0039), juhtekspert;
- Riin Kutsar - loodus- ja tehiskeskkonna ekspert;
- Kaile Peet - keskkonnapetsialist, zooloog;
- Märt Öövel – veepetsialist;
- Ülle Jõgar -keskkonnapetsialist, botaanik;
- Nikolai Laanetu - ebapärlikarbi ekspert.

Asjast huvitatud isikud:

- Kuusalu Vallavalitsus (planeeringu koostamise korraldaja);
- Kuusalu Vallavolikogu (planeeringu koostamise algataja ja kehtestaja)
- osaühing Reteera (arendaja);
- Klotoid OÜ (detailplaneeringu koostaja);
- Naabermaaüksuste omanikud;
- Valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikeühendused:
 - o Eesti Keskkonnaühenduste Koda.
- Ametiasutused:
 - o Keskkonnaameti Põhja regioon
 - o Keskkonnainspektsioon
 - o Riigimetsa Majandamise Keskus
 - o Terviseameti Põhja talitus
 - o Päästeamet
 - o Rahandusministeeriumi Regionaalhalduse osakond (Harju talitus)
- Kuusalu valla elanikud, ettevõtted, asutused ja laiem avalikkus.

1.3 KSH korraldus ja avalikustamine

Vastavalt Lahemaa Rahvuspargi Administratsiooni soovitusele (kiri 12.10.2005 nr 3-8/1445-1, Lisa 4.2) „...ehitiste ebaseadusliku püstitamist kalda alale peame antud juhtumi puhul vältimatult vajalikuks eelnevalt teostada keskkonnamõju hindamine Keskkonnamõju hindamise ja auditeerimise seaduse mõistes, mille tulemused oleksid aluseks detailplaneeringu lahendusele“ algatas Kuusalu Vallavalitsus 27.10.2005 korraldusega nr 849/76 keskkonnamõjude hindamise (edaspidi KMH) Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistutele taluhoonete taastamiseks ja puhkekompleksi arendamiseks Uuri külas. Sama korraldusega otsustati peatada ehitusloa taotluse menetlus kuni keskkonnamõjude hindamise aruande valmimiseni.

¹ Käesoleva KSH aruande koostamisel on kasutatud 2008 aastal valminud KSH aruannet alusmaterjalina, mida on oluliselt täiendatud ja kaasajastatud.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Keskkonnamõju hindamise eesmärk oli kaardistada olemasolev ebaseaduslikult rajatud ehitised/rajatised (tugiplaan) ning hinnata tegevusega kaasnenud/kaasnevaid mõjusid ning ühe variandina kaaluda osaliselt olemasolevate hoonete likvideerimist.

KMH programmi avalikul arutelul tehti ettepanek alata siiski detailplaneering ning jätkata keskkonnamõju strateegilise hindamisega (edaspidi KSH).

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneering ja detailplaneeringu KSH koostamine algatati Kuusalu Vallavalitsuse 15.02.2007 korraldusega nr 167.

KSH programm koostati, avalikustati ja heakskiideti 2007 aastal. **KSH koostajaks oli OÜ Hendrikson & Ko.**

2008 aastal valmis KSH aruande eelnõu. Toimus KSH aruande avalikustamine. KSH aruandega sai tutvuda ajavahemikul 05. märts 2008 - 26. märts 2008. a Kuusalu Vallavalitsuses, Kiiu Mõisas ning Hendrikson & Ko kontorites, Tallinnas, Pärnu mnt 30, Tartus, Raekoja plats 8 (kontaktisik Riin Kutsar, tel 740 9807) ning veebilehel. Aruande avalik arutelu toimus 31. märts 2008 algusega kell 16:00 Kuusalu Vallavalitsuse istungite saalis.

Aruande avalikustamise käigus esitati aruandele täiendusettepanekuid. Seejärel aga KSH ja planeeringu protsess arendaja soovil peatus. Arendaja soovil jätkati KSH ja DP protsessiga 2017 aastal, mil KSH lõpuni viimiseks sõlmiti kokkulepe OÜ-ga Adepte Ekspert ja DP koostamiseks Klotoid OÜ-ga. KSH aruande koostamisel on kasutatud 2008 aastal valminud KSH aruannet, lisatud on infot vahepeal avaldatud materjalidest ja korrigeeritud aruande ülesehitust ja sisu vahepealsel perioodil muutunud põhimõtete kohaselt.

Kaasajastatud detailplaneeringu eskiisi ja KSH aruandega oli võimalik tutvuda perioodil 08.-30.03.2018 Kuusalu Vallavalitsuses, Kuusalu valla kodulehel <http://www.kuusalu.ee/planeeringute-teated/> ja OÜ Adepte Ekspert kodulehel <http://adepte.ee/dokument/raudsilla-dp-ksh/> Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi detailplaneeringu ja KSH aruande kohta sai esitada Kuusalu Vallavalitsusele kirjalikult Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Harju maakond või vallavalitsus@kuusalu.ee kuni 30.03.2018. KSH aruande avalik arutelu toimus 04.04.2018 kell 17 Kuusalu Vallavalitsuse koosolekute ruumis (Kuusalu tee 33, II korrus).

Avaliku väljapaneku perioodil esitasid ettepanekud DP ja KSH aruande osas Terviseamet ja Keskkonnaamet. Ettepanekute alusel täiendati KSH aruannet ja DP-d, sealjuures koostati planeeringualale maastikuarhitekti poolt uue puhkekompleksi lahendus, mille alusel muudeti planeeringus ehitusalade paiknemist. Peale täienduste tegemist esitatakse KSH Keskkonnaametile heakskiitmiseks ja jätkatakse planeeringu menetlust, sh arvestatakse planeeringu koostamisel KSH järeldusi ja ettepanekuid.

1.4 Metoodika

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viiakse läbi lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (KeHJS) ja planeerimisseadusest. KSH aruande koostamisel lähtuti Eestis ja Euroopa Liidus kehtivate asjakohaste õigusaktide nõuetest. KSH aruande koostamisel järgiti KeHJS § 40 esitatud nõudeid, arvestades muuhulgas strateegilise planeerimisdokumendi eesmärgi. Hindamisel lähtuti asjakohastest metoodilistest juhendmaterjalidest nagu Keskkonnaministeeriumi poolt välja antud „Keskkonnamõju strateegilise hindamise juhend“. Lisaks võeti keskkonnamõju hindamisel arvesse juhteksperdi ja töögrupi keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ja üldtunnustatud hindamismetoodikat.

KSH aruandes analüüsiti eeldatavalt mõjutatavat looduskeskkonda (taimestik, elustik, mullastik, veerežiim, välisõhk, maastik), sotsiaal-majanduslikku keskkonda (ettevõtlus, asustus) ja tehiskeskkonda (infrastruktuur, hoonestus, liiklus). Eeldatavalt tekkivaid mõjusid hinnati vastavalt mõjude suurusele, kestvusele (lüh- ja pikaajalisus), mõjude iseloomule, kumulatiivsusele ning mõjude olulisusele.

Mõjude olulisuse tuvastamisel lähtuti eelkõige õigusaktides määratud normidest. Vastavalt KeHJS-le on keskkonnamõju oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KSH koostamisel lähtuti 2007 aastal heakskiidetud KSH programmist.

KSH käigus:

- koostati mõjutatava keskkonna kirjeldus lähtudes keskkonnaandmete andmebaasidest (EELIS, Maa-amet, Metsaregister jt). DP KSH koostamise mahus ei viidud läbi täiendavaid uuringuid. KSH koostamisel lähtuti alal eelnevalt teostatud töödest.
- kirjeldati kavandatavaid tegevust, selle eesmärki ja vajadust;
- analüüsiti kavandatava tegevuse võimalikke alternatiive (muuhulgas 0-alternatiivi), kuid kuna tegu on detailplaneeringuga, mille maa-ala on määratletud, siis ei vaadeldud tegevuse võimalikke alternatiivseid asukohti väljaspool antud planeeringuala.
- esitati kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste ala skeem ja kaart;
- hinnati kavandatava tegevusega ja selle alternatiividega kaasnevaid võimalikke olulisi keskkonnamõjusid, määratleti mõjude ulatus, hinnati keskkonnale kaasnevaid tagajärgi;
- esitati kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju prognoosimeetodi kirjeldus, antud juhul anti hinnangud eksperthinnangu vormis;
- hinnati võimalikke kumulatiivseid mõjusid, kaudset mõju ning koosmõju teiste tegevusliikidega keskkonnaseisundile;
- konsulteeritakse olulist teavet omavate asutustega ning avalikkusega;
- analüüsiti kavandatava tegevuse vastavust planeeringutele ja arengukavadele;
- hinnati olulise keskkonnamõju eeldatavat toimet ja kirjeldati kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju vältimise või vähendamise meetmeid ning hinnati nende kasutamise eeldatavat efektiivsust;
- lähtudes kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste keskkonnamõju hindamise tulemustest tehti põhjendatud ettepaneku keskkonnaseire tingimuste seadmiseks;
- hinnati loodusvara kasutamise otstarbekust ning kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste vastavust säästva arengu põhimõtetele;
- võrreldi kavandatavat tegevust reaalsete alternatiivsete võimalustega;
- esitatakse ülevaade keskkonnamõju hindamise ja avalikkuse kaasamise kohta;
- käsitleti vajaduse korral raskusi, mis ilmnesisid keskkonnamõju hindamisel ja aruande koostamisel;
- esitati teave keskkonnamõju hindamisel kasutatud allikate kohta;
- käsitletakse aruande kohta esitatud ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi, mille koopiad lisatakse aruandele, ning esitatakse ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitajatele saadetud kirjade koopiad, milles selgitatakse aruande kohta esitatud ettepanekute ning vastuväidete arvestamist, põhjendatakse arvestamata jätmist ning vastatakse küsimustele; samuti lisatakse aruandele avaliku arutelu protokoll;

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

- käsitleti KSH väljatöötamise kavatsust, mis lisatakse aruandele;
- käsitleti eksperdirühma koosseisu;
- käsitleti vajaduse korral muid lisasid;
- esitati aruandes käsitletud teabe kokkuvõtte.

KSH protsessi tulemused esitatakse käesoleva aruandena.

1.5 Ülevaade raskustest, mis ilmnesisid KSH aruande koostamisel

KSH läbiviimine peatus 2008 aastal pea kümneks aastaks. Selle aja jooksul on muutunud nii õigusaktid kui ka KSH läbiviimise praktika. Samuti muutus KSH koostamisega tegelev ekspert/ettevõtte. See põhjustas aruande suuremahulise ümbervormistamise, sh sisu muutmise, vajaduse. Eelneva tulemusel ei ole ka selge, kas kõik 2007-2008 läbiviidud menetlustoimingute dokumentatsioon ja kirjavahetused on säilinud. Vältimaks võimalikku esitatud ettepanekute mitteamestamist näha, et KSH aruande uuesti avalikustamine ning küsitakse uuesti ka kõigi asjaomaste asutuste seisukohti.

2 Kavandatav tegevus ja selle alternatiivid

Kuna käesoleva KSH objektiks on detailplaneering, mille maa-ala on määratletud, siis ei vaadelda tegevuse võimalikke alternatiivseid asukohti väljaspool antud planeeringuala. Samuti tuleb antud planeeringu puhul arvestada, et tegu on juba suuresti olemasoleva kompleksiga.

Vastavalt kinnitatud KSH programmile käsitletakse KSH käigus järgmisi alternatiive

- 0-alternatiiv - jätkub senine praeguseks olemasolev olukord (alternatiiv on vastuolus õigusaktidega).
- Alternatiiv I - esialgse situatsiooni ja olukorra taastamine, sh ebaseaduslikult rajatud hoonete lammutamine ja keskuse likvideerimine.
- Alternatiiv II – alal toimub detailplaneeringu alusel kirjeldatud tegevus, st hoonestuse osaline likvideerimine ning uutesse asukohtadesse sobilike hoonestusalade määramine keskuse tegevuse jätkamiseks.

2.1 Alternatiiv 0 ehk praeguse olukorra jätkumine

Raudsilla kinnistul on kokku 16 erinevat hoonet, 1 salvkaev ja atraktsioonide ala ning Taga-Raudsilla kinnistul on 8 hoonet, 1 salvkaev ja päikesepaneelid. Hoonetest on osad vanad taluhooned, osad kaasajal rajatud erineva funktsiooniga püstkojad.

Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksustel paikneb väljakujunenud turismitalu kompleks, kus on olemas saunad, grillimiskohad ja hooned, kus pakutakse elamusmajutust. Elamusmajutuse all mõeldakse ööbimise võimaldamist erandlikes tingimustes (ekstreemse) elamuse saamise eesmärgil, mida ei käsitata majutusteenusena ning millele ühtlustatud nõudeid kehtestada oleks äärmiselt keeruline. Sellise teenusena tulevad kõne alla näiteks tarbija soovil ööbimise võimaldamine parvel, onnis, metsavenna punkris, küünis, hobuvankril jne. Kompleksis ei ole kohapeal toitlustusteenust, üritustele tellitakse sisse cateringi teenused.

Kompleksi näol on tegemist omapärase ja Eestis teadaolevalt ainsa omataolise püstkodade kompleksiga. Kogu kaasajal (va endised taluhooned) rajatud hoonestus on püstitatud ehituslubadeta ning asub Pudisoo jõe ehituskeeluvööndis. Osad uued hooned on ehitatud vanade hoonete varemete kohtadesse ja olemasolevate vanade elamute õuealadele. Kogu kompleks on hooldatud ja korras. Nõ uushoonestus on rajatud valdavalt perioodil 2007-2008, mõned ehitised ka 2001 ja uuemad 2012 ning 2015. Kompleks on elamusturismi valdkonnas aktiivselt tegutsenud 15 aastat (enamik hoonestust on olnud olemas viimased 10 aastat).

0-alternatiivi korral on oodata senise tegevuse jätkumist. Kompleks pakub ööbimiskohti kuni 100-le inimesele (magamiskohti u 50).

0-alternatiiv on vastuolus kehtivate õigusaktidega, seega on selle jätkumine ebasoovitav.

2.2 Alternatiiv I ehk esialgse situatsiooni taastamine

Alternatiivina I käsitletakse vastavalt KSH programmile lahendust mille korral taastatakse esialgne situatsioon ehk nähakse ette seadusliku aluseta püstitatud ehitiste lammutamist. Ekspertiisi- ja projekteerimisbüroo Ehitusekspert poolt juuli 2016 koostatud „Ehitiste ehitustehniline ekspertiisi auditi aruanne“ töö nr B60/16. Nimetatud töö andmeid on kasutatud käesoleva töö koostamisel, selgitamaks, millised ehitised ei oma püstitamiseks õiguslikku alust.

Ehitisregistrisse on kantud Taga-Raudsilla kinnistul 4 ehitist:

- 116029598 elamu,
- 220407887 kaev,

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

- 116029600 saun (osaliselt, ehitisregistris on vana saunahoone, mis hiljem on suuresti lammutatud ning samasse asukohta rajatud suurem hoone),
- 116029599 kuur.

Raudsilla kinnistu ehitisi ehitisregistrisse kantud ei ole, kuid ehitustehnilise ekspertiisi auditi kohaselt võib ehitusajast lähtuvalt pidada õiguslikku alust omavaks 2 ehitist:

- Vana-Tare (endise talu elamu aastast 1860);
- Salvkaev (1860ndatest);

Lisaks omab osaliselt õiguslikku alust grillterrass (1978 rajatud ja 2007 renoveeritud).

Eelnevalt väljatoodud ehitisi võib seega pidada õiguspäraselt rajatuteks ning alternatiiv I puhul nähakse ette nende säilitamine. Teiste ehitiste puhul nähakse alternatiiv I puhul ette nende lammutamine. Ehitiste lammutamise tagajärjel suure tõenäosusega kompleksi senine tegevus lõppeb.

2.3 Alternatiiv II ehk detailplaneeringu elluviimine

Alternatiiv II sisu on võrreldes 2008 koostatud planeeringulahendusega täpsustatud, sest täpsustunud on nii olemasolev olukord kui arendaja soovid ala edasise arengu osas. Peamiseks detailplaneeringu eesmärgiks on keskuse tegevuse jätkamise võimaldamine antud asukohas.

Planeeringuga on kavandatud võimaluste piires olemasolevate ehitiste seadustamine. Osad ehitised (käimlad, pesemiskuurid) on kavandatud likvideerida. Ehitised, mis asuvad veekaitsevööndis on kavandatud kas teisaldada veekaitsevöödist väljapoole või likvideerida, määrates uued võimalikud ehitusalad sobivatesse asukohtadesse nende asendamiseks arhitektuuriselt sobilikemate hoonetega. Planeeringukohane võimalike hooneta paiknemine on esitatud

Joonis 1.

Krundi sihtotstarveteks on planeeritud Raudsilla krundil äri- ja maatulundusmaa ning Taga-Raudsilla krundil äri- ja elumumaa.

Joonistel on markeeritud olemasolevad õuealad, aluseks on võetud Eesti Põhikaart M 1:10000, geodeetilise alusplaani kõlvikute piirid ja reljeef. Hoonestatavad alad on markeeritud detailplaneeringu põhijoonisel. Uute hoonestatavate alade määramisel on lähtutud tuletõrjekujadest, Pudi-soo jõe ehituskeeluvööndist ja olemasolevast haljastusest.

Kogu kompleksi olmevee vajaduseks on planeeritud uus puurkaev ning reovee käitlemiseks on kavandatud puhasti koos imbsüsteemiga.

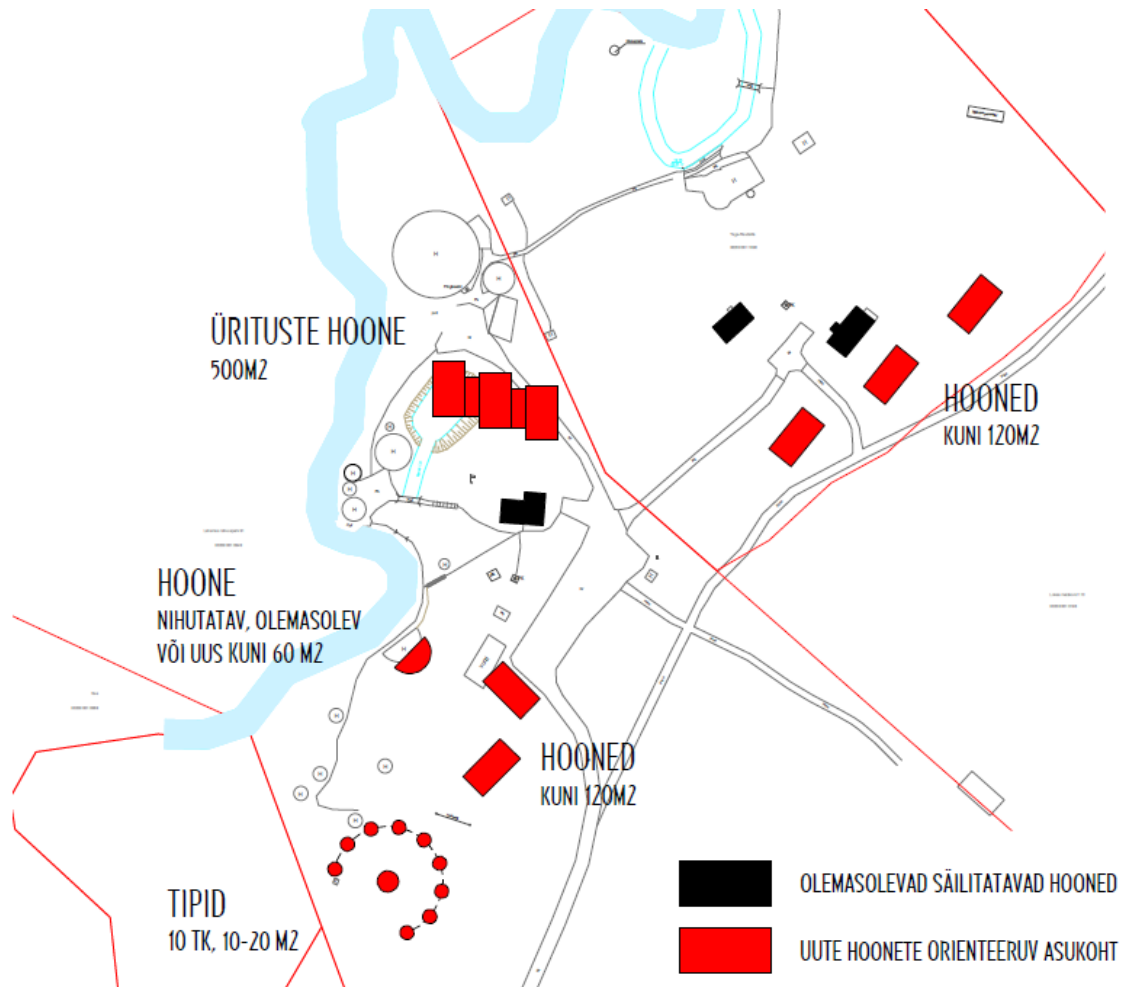
Raudsilla krundil on 17 olemasolevat hoonet, milledest üks on vana taluhoone ja teised püstkoja stiilis erineva suuruse ja kasutusega hoonet. Lisaks asub osaliselt Raudsilla ja osaliselt Loksa metskond 110 kinnistul puukuur ning väike tiik. Olemasolevad käimlad on planeeritud likvideerida, samuti likvideeritakse osaliselt Loksa metskond 110 kinnistule rajatud puukuur. Veekaitsevööndis asuvad kuur, riietuskoda ja saun (DP joonisel pos 15, 16, 17) on planeeritud likvideerida ning määrata nende asendamiseks uued ehitusalad väljapoole veekaitsevööndit olemasoleva taluhoone õuealale. Kinnistul paikneva suure püstkoja asendamiseks on kavandatud õuealale uus ürituste hoone (osaliselt praeguse tiigi alale, tiik likvideeritakse). Vana taluhoone säilitatakse. Ülejäänud olemasolevad hooned (5 püstkoda) likvideeritakse. Püstkodade asemele kavandatakse kümnest tipitelgist koosnevat ala.

Taga-Raudsilla krundil on 8 olemasolevat hoonet, milledest kaks on vanad taluhooned, üks nõukogude ajal rajatud ja hiljem samasse asukohta rajatud saun (nn Tagasaun asub vana jõekääru

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

kaldal, praeguseks on jõe säng ilmselt loodusliku protsessi tulemusel muutunud ning saun jääb jõega ühenduses oleva vana jõesängi äärde), üks pesemiskuur, kaks püstkoja stiilis magamiskoda ja kaks käimlat. Vanad taluhooned säilitatakse.

Krundi kaguserva on planeeritud uus hoonestusala, kuhu on kavandatud kuni 3 hoonet pesuruumidele ja WC-dele ning hoone elamusmajutuseks.

Joonis 1. Väljavõte Raudsilla kompleksi uushoonestuse kontseptsioonist. Kontseptsioon terviklikult esitatud Lisa 4.

2.3.1 Juurdepääsud ja parkimine

Olemasolev toimiv juurdepääs planeeringualale on 11268 Kolga – Pedaspea teelt mööda erateed üle mitmete erakruntide.

Planeeringualal on olemasolev parkla ala, mis mahutab ca 16 sõiduauto. Olemasolev parkla on senini rahuldanud parkimise vajaduse ürituste ajal. Kuna tegevuste kasvu ja külastajate arvu ei suurendada, siis täiendavat parklat ei planeerita. Vajadusel võib suvel kuivemal ajal parkida sõidua autod murualale, selleks võib murualust maapinda tugevdada killustikuga.

2.3.2 Haljastus ja piirded

Metsaalad säilitatakse senisel kujul ning metsa majandamine toimub vastavalt Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirjale. Hoovialad hoitakse korras ja niidetuna. Uut haljastust planeeritud ei ole.

Olemasolev piire paikneb osaliselt Raudsilla kinnistu õueala ümber, piire ei takista rohevõrgustiku toimimist ja või säilitada. Kuna tegemist on rohevõrgustiku alaga ja poolavaliku kasutusega, siis uusi piirdeid kruntidele planeeritud ei ole.

2.3.3 Veevarustus

Planeeringualal on kaks möödunud sajandi alguses rajatud salvkaevu. Salvkaevude tootlikkusest ei piisa kogu kompleksi olmevee vajaduste rahuldamiseks. Osaliselt veetakse vesi kohale kanistritega.

Olmevee tarbeks on planeeritud uus puukaev sanitaarkaitsealaga 50 m. Vastavalt Veeseaduse § 28 lg 4 võib taotleda sanitaarkaitseala vähendamist. Olemasolevad salvkaevud säilitatakse.

2.3.4 Reoveepuhastus

Ühine reoveepuhastamise süsteem planeeringualal puudub. Tagatarel (Pos 1) on olemas septik kogumiskaevuga ja Vana-Tarel (pos 9) kogumiskaev. Kogu ala reovee käitlemist nimetatud rajatised ei rahulda. Planeeringualal on olemasolevad välikäimlad, saunad ja pesemiskuur. Saunades ja pesemiskuuris on keelatud kasutada pesuvahendeid, mis ei välista, et neid tegelikkuses kasutatakse. Olemasolevad käimlad on ebasanitaarsed ja need on planeeritud likvideerida. Samuti likvideeritakse olemasolev pesemiskuur. Planeeringuga on kavandatud uus hoone(d) duššidele ja WC-dele. Kogu planeeringuala reoveekäitlemine on kavandatud lahendada ühiselt. Selleks on planeeritud ühine reoveepuhasti koos immutamisega pinnasesse.

Kõikide saunade, pesemisruumide, käimlate reovesi juhtida planeeritavasse puhastisse.

3 Detailplaneeringu seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega

Käesolev peatükk annab ülevaate hinnatava detailplaneeringu seosest ja vastavusest ülemuslike strateegiliste planeerimisdokumentide eesmärkidele ja nõuetele ning tuuakse välja olulisimad asjaolud, millega tuleb planeeringu koostamisel arvestada.

3.1 Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“

Harju maakonna teemaplaneering „Asustus ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ eesmärgiks on loodus- ja keskkonnakaitsele põhjendatuma ruumistruktuuri tagamine. Tuginedes erinevate infrastruktuuride paiknemise ja vajaduste analüüsile, seatakse aladele vajalikud kasutustingimused, mis peaksid tagama säästva arengu maakonnas.

Maakonnaplaneeringu väärtuslikke maastikke ja rohelist võrgustikku käsitlev teemaplaneeringu tulemina on genereeritud roheline võrgustik ning eristatud 31 väärtuslikku maastikku. Samuti on teemaplaneeringus toodud väärtuslikud põllualad, milledeks loetakse kõrge boniteediga põllumaad.

Teemaplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuala riikliku tasemega tuumala (T6) põhjapoolses servaosas. Väärtuslike maastike planeeringuga hõlmatud alale ei jää.

Arvestades planeeritavat tegevust ja planeeringuga ette nähtud mahte ning ala paiknemist rohevõrgustiku suhtes ei ole oodata planeeringu elluviimisel roheline võrgustiku toimivuse halvenemist.

3.2 Kuusalu valla üldplaneering

Kuusalu valla üldplaneering on kehtestatud Kuusalu vallavolikogu 19.12.2001 otsusega nr 68 ning üldplaneeringut võib pidada praeguseks vananenuks. Kehtiv üldplaneering käsitleb planeeringuala hajaasustusalana, kus on kohustuslik detailplaneeringu koostamine.

Detailplaneeringuga nähakse ette maakasutuse sihtotstarbe osalist muutmist, kuid loobutud on esialgu kavandatud ehituskeeluvööndi vähendamise taotlemisest. Tegu ei ole üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga

Uus üldplaneering on koostamisel.

3.3 Kuusalu valla arengukava

Kuusalu valla visioon aastaks 2020 on arengukava kohaselt, et Kuusalu on tegusa kogukonnaga, turvaline, head haridust, mitmekesiseid töökohti ja vaba aja veetmise võimalusi pakkuv vald, kus lõimuvad pärandkultuur ja loodus. Arengukava toob välja, et vallas on head eeldused turismisektori arenguks.

Planeeringut võib pidada arengukava põhimõtteid toetavaks.

4 Mõjutatava keskkonna kirjeldus

Käesolev peatükk annab ülevaate kavandatava tegevusega potentsiaalselt mõjutatava ala seisukorrast käesoleval ajal.

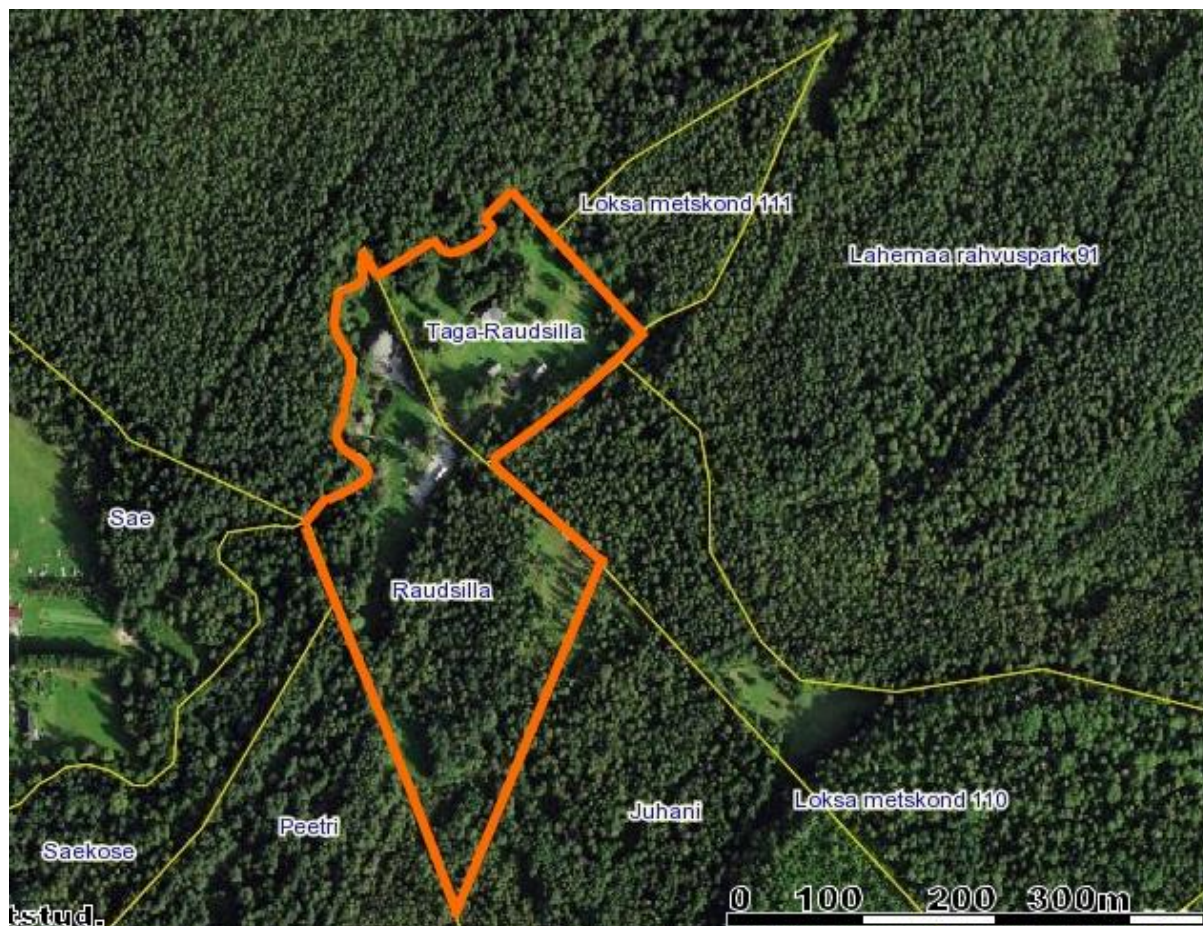
4.1 Paiknemine

Planeeringualal hõlmab Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuseid. Kinnistud paiknevad Kuusalu vallas Uuri külas. Taga-Raudsilla on 100% elamumaa sihtotstarbega ning Raudsilla 100 % maatulundusmaa sihtotstarbega. Planeeringuala suurus on 2+4,65=6,65 ha.

Planeeringuala piirneb põhja lääne suunas Pudisoo (Pärlijõgi) jõega, põhjast ja idast piirneb planeeringuala Loksa metskonna maadega ning idast ja lõunast Juhani, Peetri ja Saekose kinnistutega.

Enamuses katab planeeringuala okaspuu-segamets, põhiliseks puuliigiks on mänd, mõnes kohas esineb ka arukaske.

Maapinna kõrgus jääb vahemikku 18,8 – 26,2 m abs. kõrgust ning maapind tõuseb ida - lõuna suunas.

Joonis 2. Planeeringuala paiknemine.

4.2 Kaitstavad alad

Planeeringuala paikneb Lahemaa rahvuspargi (KLO1000511) Lahemaa piiranguvööndis (KLO1100359). Ühtlasi paikneb ala Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa linnualal (EE0010173) ja looduslal (EE0010173).

Lahemaa rahvuspargi (edaspidi kaitseala) kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) Põhja-Eestile iseloomulikke loodust ja kultuuripärandit, sealhulgas maastikuilmet, pinnavorme, kaitsealuseid liike ja nende elupaiku, loodus- ja pärandkultuurimaastikke, maastiku üksikelemente, põllumajanduslikku maakasutust ja traditsioonilist rannakalandust, tasakaalustatud keskkonnakasutust, piirkonnale iseloomulikke asustusstruktuuri, taluarhitektuuri ning rahvakultuuri, tagades nende säilimise, taastamise, uurimise ja tutvustamise;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 2006, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas (edaspidi loodusdirektiivi elupaigatüüp). Need on veealused liivamadalad (1110)3, liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (1150*), laiad madalad lähed (1160), karid (1170), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivirannad (1220), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (1630*), püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluited (2110), valged luited (liikuvad rannikuluited – 2120), hallid luited (kinnistunud rannikuluited – 2130*), rusked luited kukemarjaga (2140*), metsastunud luited (2180), luidetevahelised niisked nõod (2190), kuivad liivanõmmed kanarbiku ja kukemarjaga (2320), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*), lood (alvarid – 6280*), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembesed kõrgrohestud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (6530*), rabad (7110*), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), liigirikkad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), liivakivipaljandid (8220), koopad (8310), vanad loodusemetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhatistel (sürjametsad – 9060), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*), rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad – 9180*), siirdesoo- ja rabametsad (91D0*) ning lammi-lodumetsad (91E0*);
- 3) liike, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas. Need on kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), väike-konnakotkas (*Aquila pomarina*), must-toonekurg (*Ciconia nigra*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), kalakotkas (*Pandion haliaetus*), kassikakk (*Bubo bubo*), tutkas (*Philomachus pugnax*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), jäälinde (*Alcedo atthis*), nõmmekiur (*Anthus campestris*), hüüp (*Botaurus stellaris*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*), laanerähn e kolmvarvas-rähn (*Picoides tridactylus*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), metsis e mõtus (*Tetrao urogallus*), teder (*Tetrao tetrix*), musträhn (*Dryocopus martius*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*), herilaseviu (*Pernis apivorus*), sookurg (*Grus grus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), värbkakk (*Glaucidium passerinum*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), randtiir (*Sterna paradisaea*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), händkakk (*Strix uralensis*), rukkirääk (*Crex crex*) ja valge-toonekurg (*Ciconia ciconia*);
- 4) liike, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ nimetab II ja III lisas. Need on soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), sõtkas (*Bucephala clangula*), õõnetuvi

(Columba oenas), kümnokk-luik (Cygnus olor), kalakajakas (Larus canus), tõmmukajakas (Larus fuscus), naerukajakas (Larus ridibundus), tõmmuvaeras (Melanitta fusca), jääkoskel (Mergus merganser), rohukoskel (Mergus serrator), suurkoovitaja (Numenius arquata), hahk (Somateria mollissima), punajalg-tilder (Tringa totanus), kiivitaja (Vanellus vanellus) ja vaenukägu e toonetutt (Upupa epops);

- 5) liike, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas. Need on harilik ebapärlikarp (Margaritifera margaritifera), harilik hink (Cobitis taenia), harilik võldas (Cottus gobio), suur-rabakiil (Leucorhinia pectoralis), vasakkeermene pisitigu (Vertigo angustior), tiigilendlane (Myotis dasycneme), saarmas (Lutra lutra), suur-mosaiikliblikas (Euphydryas maturna), suur-kuldtiib (Lycaena dispar), rohe-vesihobu (Ophiogomphus cecilia), paksukojaline jõekarp (Unio crassus), jõesilm (Lampetra fluviatilis) ja lõhe (Salmo salar);
- 6) kaitsealuseid liike, milleks on limatünnik (Sarcosoma globosum), haruline võtmehein (Botrychium matricariifolium), kõdu-koralljuur (Corallorhiza trifida), mõru vesipipar (Elatine hydropiper), väike käopõll (Listera cordata), siberi piimikas (Mulgedium sibiricum), mesimurakas e soomurakas (Rubus arcticus), põhjatarn e norra tarn (Carex mackenziei), hallhaigur (Ardea cinerea), kanakull (Accipiter gentilis), männi-käbilind (Loxia pytyopsittacus), niidurüdi e niidurisla (Calidris alpina schinzii), rästas-roolind (Acrocephalus arundinaceus) ja väike-kirjurähn (Dendrocopos minor), ning väänkaela (Jynx torquilla) ja tuttpütti (Podiceps cristatus).

Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärade ja majandustegevuse piiramise astmele kaheks loodusreservaadiks, 43 sihtkaitsevööndiks ja üheksaks piiranguvööndiks.

Lahemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on pärandkultuurimaastiku, sealhulgas pärandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.

Piiranguvööndis on keelatud: hoonete püstitamine metsamaal; ehitiste püstitamine ranna või kalda ehituskeeluvööndis, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul kaitse-eeskirjas sätestatud juhtudel.

Ranna ja kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld ei laiene: olemasoleva elamu juurde püstitatavale ehitisele, mis ei jää veekaitsevööndisse; kalda kindlustusrajatisele; supelranna teenindamiseks vajalikule rajatisele; piirdeaiale; piirivalve rajatisele; tehnovõrgurajatisele; kaitseala ja avalikuks tarbeks püstitatavale rajatisele; teele ja tänavale; võrgu- ja paadikuuri kasutusotstarbega väikeehitisele; lautrule ja paadisillale.

4.3 Veekeskkond

Planeeringuala piirneb Pärlijõe/Pudisoo jõega (VEE1080600). Pudisoo jõgi algab Põhja-Kõrvemaal Suru Suursoost Pikklaukast ja suubub Pudisoo küla juures Kolga lahte. Jõe pikkus on 31,8 km ja valgala pindala 144 km². Pudisoo jõgi kuulub Harju alamvesikonda ning on lõheliste elupaigana kaitstav veekogu. Veekogu kuulub kogu ulatuses lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse.

Pudisoo jõgi on Eestis ainus jõgi, kus elutseb magevees elav ebapärlikarp (*Margaritifera margaritifera*), kes on Eesti looduskaitseaduse järgi I kaitsekategooria liik. Samuti on ebapärlikarp kantud loodusdirektiivi II ja V lisasse ning IUCN-i punasesse raamatusse. Lisaks elab jões kaitsealustest liikidest harilik võldas (*Cottus gobio*), kes kuulub III kaitsekategooriasse ja loodusdirektiivi II lisasse ning vee-eluviisiga imetajatest saarmas (*Lutra lutra*), kes kuulub kaitsealuste liikide III kaitsekategooriasse.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Jõgi on tumedaveeline ja humiinaineterikas (tüüp IA). Lääne-Eesti VMK (aastateks 2016–2021) kohaselt on Pudisoo jõe pikendatud ökoloogilise seisundiklassi eesmärk aastaks 2021 jõe hea ökoloogiline seisund.

Pudisoo jõel asub jõgede hüdrobioloogilise ja -keemilise riikliku püsiseire punkt (Pudisoo jõgi: Saekalda SJA5109000), mis paikneb planeeringualast allavoolu. Riikliku hüdrokeemilise seire andmetel vastas jõe vesi alamjooksul aastatel 2013–2015 kvaliteediklassile väga hea ning aastal 2012 kvaliteediklassile hea. Samas esineb jões kõrge sisaldus üldfosfori sisaldus. Seetõttu vastaski 2016. a vee kvaliteet kõigest kesisele seisundiklassile.

Pudisoo jõe Saekalda lõigust määrati 29 taksonit epiliitseid ränivetikaid. Ränivetikaindeksite järgi otsustades oli 2016. a Pudisoo jõe seisund hea. Sama seisundihinnang on saadud ka varasematel aastatel.

Seirelõigus on suurenenud viimasel viiel aastal taimestiku liigirikkus. Taimestikuindeksi väärtus kasvab, st seisund on pigem paranenud (heast väga heaks). Seirelõigu seisund hinnati 2016 a põhjaloomastiku indeksi järgi väga heaks. Sama seisundihinnang on enamasti olnud seirelõigul ka varasematel aastatel.

2016 a kalastiku seirepüügil registreeriti 5 kalaliiki/taksonit: silmuvastsed (tõenäoliselt nii oja- kui jõesilmu vastsed), jõesilm (valmik), forell (tõenäoliselt nii jõe- kui meriforelli järelkasv), lepamaim ja võldas. Indikaatorliikidest esines forelli arvukalt, võldase arvukus vastas seirelõigu elupaigalisele kvaliteedile. Tüübispetsiifilistest liikidest esines sobivates elupaikades arvukalt silmuvastseid, lepamaimu arvukus vastas seirelõigu elupaigalisele kvaliteedile, puudus luts. Kalastiku seisund hinnati seirepüügi põhjal väga heaks, nagu ka eelnevatel aastatel.

Pudisoo jõe ökoloogiline seisund oli 2012–2015 seireperioodi jooksul stabiilselt hea. 2016. a aga kesise veekvaliteedi tõttu kõigest kesine. Kalastiku ja põhjaloomastiku andmetel võiks see olla lausa väga hea, kuid taimestik ja ränivetikaindeksid viivad seisundi veidi alla. Suurtaimestiku puhul on indeksi väärtused siiski aasta aastalt suurenenud, seega jõe seisund on paranenud.

Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskava kohaselt on Pudisoo jõe kehva veekvaliteedi peamiseks põhjuseks peetud fosfori kõrget sisaldust, mida põhjustavad heitveded. Jõe seisundi paranemist takistavad peamiselt kaks survetegurit: koprad ning maaparandussüsteemidest tulenev surve settekoormuse suurenemise näol.

Vastavalt Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirjale on Pudisoo jõe kaldal ehituskeeluvööndi ulatus 100 meetrit.

4.3.1 Harilik ebapärlikarp

Ebapärlikarp (*Margaritifera margaritifera*) kuulub Eesti punase raamatu I kategooria kaitsealuste liikide hulka, IUCN-i punase raamatu eriti ohustatud liikide hulka, EL elupaigadirektiivi ehk loodusedirektiivi II (EL tähtsusega liigid, mille kaitsmine nõuab loodushoialade määramist) ja V (EL tähtsusega liigid, mille loodusest võtmist ja kasutamist võib reguleerida kaitsekorraldusmeetmetega) lisasse ning Berni konventsiooni III lisasse (liigid, mille püüdmist ja küttemist tuleb reguleerida).

Ebapärlikarbi elukäik koosneb erineva elupaiganõudlusega arengujärkudest: osaliselt või täielikult põhjasubstraadis elav ja filtreerijana toituv täiskasvanu staadium, veekogu põhjasubstraati kaevunult elav noorlooma staadium ja peremeesorganismi lõpustele kinnitunud elav vastsejärg. Seega peavad elupaigatingimused sobima kõikidele ebapärlikarbi arengujärkudele nagu ka tema peremeesorganismidele. Ebapärlikarp elab puhastes jahedaveelistes vooluveekogudes.

Ebapärlikarbi ainus leiukoht Eestis asub Lahemaal Pudisoo jões. Liik on väljasuremisohus peamiselt sellepärast, et post-parasiitsed noorjargud ei jää ellu. Kriitiliseks takistuseks on sobivate elutingimuste puudumine jõe põhjas, sest peeneteraliseid setted blokeerivad nende ainevahetuse ümbritseva keskkonnaga, sh hapniku ligipääsu. Teiseks probleemiks on veeseisu ülemääraseid fluktuatsioonid, mis kahjustavad ebapärlikarbi elupaika nii otseselt – uhades loomi kõrgvee ajal allavoolu ja jättes nad madalvee ajal kuivale – kui ka kaudselt, suurendades settekoormust.

Liigi seisundit seiratakse riikliku seireprogrammi käigus, seisund on väga halb. Seiret on regulaarselt teostatud alates 1991 aastast, kümnest seireruudust saadud andmestik iseloomustab selle liigi seisundi muutusi kogu olemasoleva asurkonna ulatuses. Üks seirejaamadest asub asurkonna alamjooksu piirkonnas, kõnealuse Raudsilla planeeringuala keskel. Üheski (alates 2007 aastast, mil Raudsilla puhkekompleks aktiivset tegutsemist alustas) koostatud seirearuandes ei mainita Raudsilla puhkekompleksi tegevust negatiivse mõjuallikana jõe või pärlikarbile.

Lisaks on perioodil 2014-2016 teostatud Keskkonnainvesteeringute Keskuse finantseerimisel programmi „Ebapärlikarbi elupaikade taastamise projekt“, mille raames teostati liigi elupaiga täiendavaid uuringuid, elupaiga taastamistegevusi ja pandi paika edasine seireprogramm. Uuringute aruanded ei too olemasolevat Raudsilla puhkekeskust pärlikarbi elupaika mõjutava negatiivse tegurina välja.

4.4 Geoloogia ja hüdrogeoloogia

Planeeringuala paikneb Põhja-Eesti (Soome) rannikumadaliku ja Harju lavamaa põhjapiiril, aluspõhjalisel platool. Suurema osa maastikutüüpidest hõlmavad meretasandikud, väiksemas osas ka jääjärvetasandikud ning sood.

Aluspõhjas avanevad alam-kambriumi ladestiku Lontova kihistu (lademe), kus valdavaks kivimtüübiks on savi, aleuoliit ja liivakivi.

Ala pinnakatte moodustavad põhiliselt Balti jääjärve setted - klibu, liiv möll, saviliiv, liivsavi, savi. Pinnakatte paksus on vahemikus 5 - 20 m, kuid pigem vahemikus 5- 10 m.

Geomorfoloogiliselt kuulub ala nii tasandikupaigastike kui ka osaliselt kõrgendikulise-nõolise reljeefiga paigastiku maastikutüüpi. Põhja- ja kagu osasse jäävad valdavalt karbonaadivaese kattega jõetasandikud ning lõuna osa jääb karbonaadivaese kattega rannavallistiku alltüüpi.

Planeeringualal leiduvad ordoviitsiumi karbonaatkivimite, Ordoviitsium-Kambriumi (O-Cm) liivakivide ja Kambrium-Vendi (Cm-V) liivakivide põhjaveekihid.

Ordoviitsiumi-Kambriumi (O-Cm) veekihi põhjavesi levib peaaegu kogu Eestis Alam-Ordoviitsiumi Parkerordi lademe (O1pk) ja Alam-Kambriumi kihistute liivakivis ja aleuoliidis. Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihi vettkandvateks kivimiteks on alamordoviitsiumi pakerordi lademe ja alamkambriumi tiskre ja lükati kihistu aleuoliidid ja peeneteraliseid liivakivid, mis vahelduvad savi ja diktüoneemakildi vahekihtidega. Vettkandvate kihtide paksus on Harjumaal 20-40 m ja pealispind lasub absoluutkõrgustel -160 kuni -40 m. Veekihi lasumiks on alamordoviitsiumi volhovi ja latorpi lademe savikad ja suhteliselt vettpidavad karbonaatkivimid ja pakerordi lademe diktüoneemakilt. Lasumiks oleva veepideme kogupaksus on n va 5-9 m. Veekihi lamamiks on alamkambriumi Lontova kihistu savid kogupaksusega kuni 70 m.

Veekihi põhjavesi on valdavalt survealine, survetu vaid vettkandvate kivimite avamusala ja klindiservas.

Kambriumi-Vendi terrigeensed kivimid levivad üle kogu Eesti. Vettkandev osa koosneb savikate vahekihtidega liivakivist ja aleuoliidist, mis paiknevad Lükati-Lontova veepideme all. Kambriumi-Vendi veekihid on Harju alamvesikonnas peamine ühisveevarustuse allikas.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Kambrium-Vendi veekompleks levib voronka, kotlini ja gdovi liivakivide levikualal. Vettkandvateks kivimiteks on voronka ja gdovi kihistu kvartsliaakivid ning kotlini kihistu savid ja aleuoliidid. Kambrium-Vendi veekompleksi lasumiks on alamkambriumi lontova kihistu savi paksusega kuni ca 70 m. Lontova savi all on vettkandvate kihtide paksus Harjumaal 40-100 m ja pealispind lasub absoluutkõrgustel -240 kuni -30 m.

Kambrium-Vendi puukaevude erideebitid jäävad valdavalt vahemikku 0,5-10 m³/h. Veekihi veejuhtivuskoefitsient on 300...500 m²/d.

Kambriumi-Vendi põhjavesi on hästi kaitstud maapinnalt lähtuva reostuse eest. Põhjavesi on survealine. Vesi liigub vettandva liivakivi ja aleuoliidi poorides ja kohati ka lõhedes. Mattunud orgude läheduse on Kambriumi-Vendi veekihtide vesi moodustunud jääajal Eesti ala katnud mandrijää sulamisveest ja tänapäeva sademete infiltratsiooniveest. Mattunud orgudest kaugemal on vesi kümneid kordi vanem.

Kui teised Eesti põhjaveekihtid toituvad infiltreeruvast sademeveest, karstiveest ja lasuvate aluspõhjakihtide infiltratsiooniveest, siis Kambriumi-Vendi veekihtide toitumisel on määrav osa mattunud orgude veel ja vee juurdevoolul Soome lahe põhjasetetest aladel, kus veetaseme survepind on allpool merepinda.

Vaadeldaval planeeringualal on Maa-ameti Geoportaali põhjavee kaitstuse kaardi alusel põhjavesi maapinnalt pärineva reostuse eest kaitstud.

4.5 Mullastik

Planeeringuala ja lähiümbruse mullastik on suhteliselt keeruka ja mitmekesise koostisega. Ala põhja- ja lõunaosa liivsavidel on ulatuslikumalt levinud leetjad gleimullad (GI) ning ajutise liigniiskuse tõttu gleistunud lammimullad (AG). Planeeringuala muldkattes esinevad laiguti liivaste meretasandike, rannavallide ja luidete tõttu mitmesugused leetunud (LKI) ja gleistunud leetunud mullad (LkIg).

4.6 Taimestik

Planeeringualal ei ole EELISE alusel registreeritud kaitsealuste taimeliikide esinemist. Rajatud keskuse õuealad on madalmurused (murutraktoriga hooldatavad) ning seega on neil ka kaitsealuste taimeliikide esinemine vähetõenäoline. Lähimaks registreeritud kaitsealuse taimeliigi leiukohaks on planeeringuala piirist u 100 m kaugusel kagus Raudsilla ja klindi vahel oleva niidulapi ääres ja metsas paikneb vööthuul-sõrmkäpa (*Dactylorhiza fuchsii*), suure käopõlle (*Listera ovata*) ja kahelehise käokeele (*Platanthera bifolia*) kasvukoht. Suurt käopõlle esineb ka u 140 m kaugusel planeeringuala piirist Kolga klindineemiku loodeserva all allikasoo. Umbes 230 m kaugusel ja 560 m kaugusel paiknevad karulaugu (*Allium ursinum*) kasvukohad. Umbes 220 m kaugusel astangu serval paikneb kähara põõsassambla (*Thamnobryum alopecurum*) kasvukoht. Kõik nimetatud liigid kuuluvad III kaitsekategooriasse.

Raudsilla kinnistu metsaeraldised on inventeeritud 2016 aastal Metsabüroo OÜ poolt. Kinnistu lääneosas paikneva jõeäärse metsaeraldise puhul on tegu jänesekapsa kasvukohatüüpi puistuga, kus enamuspuuliigiks on u 90 a vanune kuusk. Kinnistu kaguosa puistus on valdav mustika kasvukohatüübi männi enamusega puistu. Puistu vanus ulatub 100 aastani. Kinnistu kagunurgas esineb angervaksa kasvukohatüüpi kuuluvaid kase ja lepa enamusega puistuid.

Taga-Raudsilla kinnistul takseeritud metsaeraldised puuduvad. Puistu paikneb kinnistu loode osas jõeäärsel osal. Domineerivaks puuliigiks on kask.

4.7 Linnustik

Lahemaa rahvuspargi piirkonna metsalinnustik on liigirikas, rannik on peatuspaigaks sadadele tuhandetele läbirändavatele veelindudele, eriti aulidele, vaerastele ja kauridele. Lahemaa kui linnustiku seisukohalt oluline ala on haaratud ka rahvusvaheliselt tähtsa linnuala Lahemaa (IBA ala) koosseisu ning moodustatud on Natura linnuala.

Konkreetselt Raudsilla ümbruses täpsemaid ornitoloogilisi uurimusi teadaolevalt läbi viidud ei ole. Küll aga on kohatud piirkonnas järgmisi linnuliike (Tallinna Linnuklubi mitteametlikel andmetel): rasvatihane (*Parus major*), salutihane (*Parus palustris*), põhjatihane (*Parus montanus*) ja sabatihane (*Aegithalos gaudatus*), metsvint (*Fringilla goelebs*), porr (*Certhia familiaris*), käblik (*Troglodytes troglodytes*), punarind (*Erithacus rubercula*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula prava*), väike-lehelind (*Phylloscopus collybita*), salulehelind (*Phylloscopus trochilus*), ja mets-leheli nd (*Phylloscopus sibilatrix*), väike-pöösali nd (*Sylvia curruca*) ja mustpea-pöösali nd (*Sylvia atricapilla*), jääkoskel (*Mergus merganser*), hiireviu (*Buteo buteo*), kaelustuvi (*Columba palumbus*), musträhn (*Dryocopus martius*), suur-kirjurähn (*Dendrocopos major*), laulurästas (*Turdus philomelos*). Kaugemal metsas ka teder (*Tetrao tetrix*), metsis (*Tetrao urogallos*) (Hendrikson & Ko OÜ, 2008).

Lahemaa jõed omavad ornitoloogilist väärtust eelkõige jäälinnu elupaigana. Jäälinnu esinemine on teada ka Pudisoo jõel (Hendrikson & Ko OÜ, 2008). Samas EELISes ja Lahemaa kaitsekorralduskavas ei ole Pudisoo jõge jäälinnu elupaigana märgitud.

Jõega vahetult seotud linnuliikidest võib kohata sinikael-partet (*Anas platyrhynchos*), sõtkaid (*Bucephala clangula*) ja rohukosklaid (*Mergus serrator*) ning läbirändel peatub ka vesipapp (*Cinclus cinclus*) (Hendrikson & Ko OÜ, 2008).

Kaitseväärtusega linnuliikidest on Raudsilla puhkekompleksi läheduses teada metsise elu- ja pesitsusterritooriumid (u 180 m põhja suunas). EELISe värskeimad andmed antud metsise territooriumi kohta pärinevad 2015 aastast, mil alal tuvastati 15-17 metsisekukke. Ala on metsisele väga sobiv - soomännikute & mineraalmaatriipude (kriivade) mosaiik - kus arvukus võiks olla enam-vähem stabiilne.

4.8 Imetajad

Lahemaa ulatuslikud metsa ja soo-alad pakuvad sobivat elukeskkonda erinevatele loomaliikidele. Esindatud on Eesti suurkiskjate- karu, hundi ja ilvese asurkonnad, arvukalt leidub põtru, kitsi ja ka hirvi. Pudisoo jõel esineb poolveelistest imetajatest praegu keskmise arvukusega mink ja tõusva arvukusega saarmas (Hendrikson & Ko OÜ, 2008).

Konkreetselt detailplaneeringu alaja Pudisoo jõe lähistel on teada kopra esinemine, kelle paisutustegevus ning urgude kaevamisega kallaste terviklikkuse rikkumine on põhjustanud setete koormuse suurenemise jões ja veekogu risustumist puudega (Hendrikson & Ko OÜ, 2008).

4.9 Asustus ja maakasutus

Maakasutuse praegune sihtotstarve on Raudsilla kinnistul 100% maatulundusmaa ja Taga-Raudsillal 100% elamumaa. Planeeringuala puhul on tegemist vana taluhoonete kompleksiga.

Turismipotentsiaali poole pealt on tegemist atraktiivse ja looduskauni alaga, kuhu meelitab ümber paiknev Lahemaa Rahvuspark. Külastatavuse kõrgaeg on suvi maist juulini ning talvel detsembri kuu.

Raudsillal tegutsev kompleks tegutseb aktiivselt viimased 15 aastat (enamik hoonestust on olnud olemas viimased 10 aastat) ning pakutavate ettevõtmiste loetelu on pikk. Peamiselt keskendutakse elamusmajutusele ja kohapeal läbiviidavatele seminaridele-koolitustele-

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

firmapäevadele. Sagenenud on viimastel aastatel pulmad. Samas on oluliselt vähenenud esimestel tegutsemisaastatel pakutud matkateenuste osakaal.

4.10 Kultuuripärand

Muinsuskaitsealused kultuurimälestised planeeringualal ja lähipiirkonnas puuduvad.

Lahemaa külade arhitektuuri ja asustusstruktuuri analüüs on koostatud 2012. aastal. Analüüsi kohaselt kuuluvad Raudsilla ja Taga-Raudsilla taluhooned põlistalude hulka ning on väärtuslikud. Analüüs toob ka välja, et Taga-Raudsilla on ehitatud välja arhaiseerivas laadis turismitaluna.

5 Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju analüüs

Järgnevas peatükis esitatakse kokkuvõtted kavandatud tegevuste võimalikest mõjudest eelnevalt nimetatud keskkonna väärtustele. Hinnangud tuginevalt eriala ekspertide teadmistel ja kogemustel ning konkreetse piirkonna kohta kogutud andmetel ning detailplaneeringu realiseerimisega kaasnevate võimalike mõjude analüüsil.

5.1 Veevarustuse ja reoveekäitluse mõju põhja- ja pinnaveele

5.1.1 Reovee käitlemine

Põhjavett mõjutab detailplaneeringu elluviimine eelkõige kanalisatsiooni rajamine (olmevee kasutamisel ja reovee ärajuhtimine).

Proгноositav vee tarbimise maksimaalne vajadus on u 11 m³ ööpäevas. Vee tarbimise arvutamisel on lähtutud kahe sauna, dušširuumide ja WC veevajadusest. Arvutamisel on aluseks võetud ET-1 1001-0193 „Vee tarbimisnormid“. Sauna maksimaalseks külastajate arvuks on määratud ca 10 inimest ööpäevas ja ühe inimese kohta 180 l (2x10x180= 3600 l). Dušširuumide veetarbimisel on lähtutud maksimaalsest ööbijate arvust 50 inimest ja 120 l inimese kohta ööpäevas (50x120= 6000 l). Ülejäänud osas on arvutatud 100 külastajat ööpäevas ja 9 l külastaja kohta (100x9=900 l). Alternatiivide 0 ja II osas vee arvutusliku tarbimiskoguste vahe puudub, sest majutuskohtade arvu ei kavandata tõsta.

Tekkiv reovee kogus on arvestuslikult sama suur kui vee tarbimine.

Ühine reoveepuhastamise süsteem käesoleval ajal planeeringualal puudub. Tagatarel on olemas septik kogumiskaevuga ja Vana-Tarel kogumiskaev. Kogu ala reovee käitlemist nimetatud rajatised ei rahulda. Planeeringualal on olemasolevad välikäimlad, saunad ja pesemiskuur. Saunades ja pesemiskuuris on keelatud kasutada pesuvahendeid, mis ei välista, et neid tegelikkuses kasutatakse. Suur osa pesemisveest jõuab praeguse olukorra jätkumisel ilma nõuetekohast puhastust läbimata läbi pinnase Pudisoo jõkke. **Olemasoleva olukorra ehk 0-alternatiivi jätkumine ei vasta seega keskkonnanormidele ning võib omada negatiivset mõju jõele ja selle elustikule.**

Alternatiiv I puhul väheneb alal tekkiv reovee kogus, sest puhkekeskus likvideeritakse. Kahe võimaliku säiliva talukompleksi reovee käitlust on võimalik jätkata olemasolevate kogumismahutite baasil. **Olulist keskkonnamõju põhja ja pinnaveele alternatiiviga I ei kaasne.**

Tegevuse jätkamise ja planeeringu rakendamise ehk **alternatiiv II** puhul on heitvee käitlemiseks kolm põhimõttelist võimalust:

- puhastamine kohapeal reoveepuhastis ning suunamine Pudisoo jõkke (kas otse või läbi olemasoleva kraavi);
- puhastamine kohapeal reoveepuhastis ning imutamine pinnasesse;
- kogumine kogumismahutisse, mis perioodiliselt tühjendatakse vastavasургimiskohas.

Kohtpuhasti rajamisel ning heitvee suunamisel suublasse on olulisemaks aspektiks, et Pudisoo jõgi on ebapärlikarbi ainsaks elupaigaks Eestis, samas on ebapärlikarp äärmiselt nõudlik veekvaliteedi suhtes, eeskätt heljumi suhtes. **Seega ei ole ettevaatusprintsibiist lähtuvalt soovitatav puhastatud heitvee juhtimine Pudisoo jõkke.**

Heitvee puhastamist ja pinnasesse imutamist reguleerib vabariigi valitsuse 29.11.2012 määrus nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded,

heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“. Heitvee immutamiseks on võimalik, planeeringuala ulatust arvestades, leida sobivasse kaugusesse jääv ala jõest (vähemalt 50 m tundlikest objektidest).

Imbsüsteemi rajamisel on oluliseks aspektiks asjaolu, et vastavalt eelnimetatud Vabariigi Valitsuse määrusele peab heitvee immutussügavus peab olema aasta ringi vähemalt 1,2 m ülalpool põhjavee kõrgeimat taset ning jääma 1,2 m kõrgemale aluspõhja kivimitest.

Antud alal ei ole teadaolevalt ehitusgeoloogilisi uuringuid teostatud, mille raames oleks määratud põhjavee maksimaalne tase. Vastavalt Maa-ameti mullakaardi rakendusele on kavandatava imbväljaku asukohas valdavaks leetjas gleimuld, lõimiseks 100 % liiv. Metsaregistri andmeil esineb alal mustika kasvukohatüüp. Lähtuvalt arendatava ala mullastikust ning metsakasvukohatüübist võib eeldada, et märjematel aegadel võib põhjavee pindmine kiht (pinnasevesi) olla kohati maapinnale võrdlemisi lähedal. **Puhasti projekteerimisel tuleb määrata põhjavee tase sademeterohkel perioodil ning rakendada vajadusel ehituslikke meetmeid nõutava immutussügavuse tagamiseks. Juhul kui immutussügavus ei ole tagatud tuleb ette näha kogumismahuti rajamine.**

Immutusväljaku rajamisel tuleb arvestada, et kuna vee prognoositav immutuskogus ületab 5 m³ ööpäevas on vajalik vastavalt veeseaduse § 8 lg 3 taotleda vee erikasutusluba.

Võrreldes olemasoleva olukorraga on alale ühtse ning keskkonnanõuetele vastava reovee kogumise süsteemi rajamisel positiivne ning hetkel esinevat reostusriski vähendav mõju.

5.1.2 Veevarustuse tagamine

Käesoleval ajal on planeeringualal kaks möödunud sajandi alguses rajatud salvkaevu. Salvkaevude tootlikkusest ei piisa kogu kompleksi olmevee vajaduste rahuldamiseks. Samuti puudub teave salvkaevude vee vastavuse osas joogivee kvaliteedinõuetele. Osaliselt veetakse vesi kohale kanistritega. **0 alternatiivi korral säilib praegune veevarustuse korraldus. Olulist mõju 0 alternatiiviga pinna- ja põhjaveele ei kaasne.**

Alternatiiv I korral on oodata senise veetarbimise vähenemist ning talukomplekside veevarustus on eeldatavalt võimalik tagada salvkaevude baasil. Kaeve tuleb perioodiliselt hooldada.

Alternatiiv II korral nähakse ette uue puurkaevu rajamine tagamaks nõuetele vastavat veekvaliteeti ja vajalikke veekoguseid. Puurkaevu rajamisel tuleb lähtuda keskkonnaministri 09.07.2015 määrusest nr 43 „Nõuded salvkaevu konstruktsiooni, puurkaevu või -augu ehitusprojekti ja konstruktsiooni ning lammutamise ja ümberehitamise ehitusprojekti kohta, puurkaevu või -augu projekteerimise, rajamise, kasutusele võtmise, ümberehitamise, lammutamise ja konserveerimise korra ning puurkaevu või -augu asukoha kooskõlastamise, ehitusloa ja kasutusloa taotluste, ehitus- või kasutusteatis, puurimispäeviku, salvkaevu ehitus- või kasutusteatis, puurkaevu või -augu ja salvkaevu andmete keskkonnaregistrisse kandmiseks esitamise ning puurkaevu või -augu ja salvkaevu lammutamise teatise vormid“. Planeeringuala suurst ja paiknemist arvestades on antud alale võimalik rajada puurkaev ning tagada sellele kuni 50 m sanitaarkaitseala. Kuna vee prognoositav tarbimiskogus ületab 5 m³ ööpäevas on vajalik vastavalt veeseaduse § 8 lg 2 p 2 taotleda peale kaevu rajamist sellele ka vee erikasutusluba. **Arvestades kavandatud maksimaalset veetarbimist ei ole sellest tingituna oodata olulist mõju põhjaveevarule. Puurkaevu nõuetekohaselt projekteerimisel, rajamisel ja käitamisel ei ole oodata tegevusega kaasnevana negatiivset mõju põhjavee kvaliteedile.**

5.2 Kavandatud tegevuste mõju Pärlijõe ja seal elutsevale harilikule ebapärlikarbile

Pärlijõe kaitsevajadus tuleneb eeskätt asjaolust, et seal elutseb I kaitsekategooria kaitsealune loomaliik harilik ebapärlikarp (*Margaritifera margaritifera*). Tegu on liigi ainsa laiukohaga Eestis. Mõju liigile saab avaldada eeskätt läbi elupaiga mõjutamise.

Harilik ebapärlikarp on holarktilise levikuga, jahedaid vooluveekogusid asustav pikaeline loomaliik, mida peetakse üheks kõige kriitilisemas seisus olevaks mageveekarbiks kogu maailmas. Veel 20. sajandi alguses laialt levinud ja kõrge arvukusega ebapärlikarbi Kesk-Euroopa asurkondade arvukus oli sajandi lõpuks vähenenud enam kui 90% ning see suundumus on tänapäeval laienenud kogu Euroopale ja tõenäoliselt kiirenenud. Eestis on kunagi rohkearvuliselt mitut piirkonda asustanud loomaliigist nüüdseks säilinud vaid ühes jõgikonnas väikesearvuline ja kahanev asurkond. Ebapärlikarpi võib pidada üheks Eesti kõige haruldasemaks ja enam ohustatud loomaliigiks. Eestil on rahvusvaheline vastutus siinse geneetiliselt ainulaadse ebapärlikarbi asurkonna edasise säilimise suhtes, mistõttu on liik arvatud I kaitsekategooriasse (EELIS, 2018).

Peamised ohutegurid on väljasuremise risk etteennustamatute juhufaktorite tõttu, peremeesorganismi, jõforelli arvukuse langemine allapoole ebapärlikarbile kriitilist piiri, karpide vahetu häirimine ja väljapüüdmine, paistide tühjendamine. Elupaigale on ohuteguriteks kobraste elupaika muutev tegevus, inimtegevuse tõttu elupaiga kahjustamine (maaparanduse mõju, kuivenduskraavidest tulenev pidev ja suurenev setete transport, vooluvee temperatuuri tõus, veetaseme kõikumise amplituudi kasv, kaldaäärse metsa kadumine, kanaliseerimine ja voolusängide süvendamine/puhastamine), põllumajanduse, elamu ja tööstuse taustareostus kogu valgalalt, uued arendusprojektid. Kaudseks mõjuks on teadusliku informatsiooni ja huvigruppide teadlikkuse puudulikkus: ebapärlikarbi leviku, bioloogia ja ohustatuse vähene tundmine ja probleemide puudulik teadvustamine ühiskonnas. (Ebapärlikarbi kaitse tegevuskava, 2014).

Pärlijõe seisund on halvenenud ebapärlikarbi elupaigana oluliselt viimase 50 aasta jooksul. Selle põhjusteks peetakse jõe valgalal teostatud maaparandustöid ning viimastel aastakümnetel jõe kaldaheinamaade kasutusest ärajäämist ning võsastumist, kaldavöötmekinnikasvamist lepa ja paju võsaga ning kaldapuistute vananemist, mis suurendab vare koormuse kasvu ja tuulemurru tagajärjel jõe risustumist. Kobraste tegevusega kaasneb setete akumulatsioon paisu tagusesse voolusängi ja kallastesse uuristatud urud suurendavad setete koormust jões, langetatud puud aga risustavad jõge ja suurendavad laguneva puidu osakaalu vees. Nimetatud mõjude tulemusena on jõe üldine seisund halvenenud (Hendrikson & Ko OÜ, 2008).

Jõe mõjutavaid negatiivseid tegureid on intensiivselt veelkordselt uuritud perioodil 2015-2016 (Piirimäe jt, 2016; Jürgenstein, 2015; OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus, 2016). **Jõe seisundi surveteguritena on määratletud kuivendussüsteemid, veejuhtmete modifitseerimine, koprad, metsa raie, turba tootmine, teede ehitus ja reoveed (Kolga puhasti heitveelask).**

0-alternatiivi korral säilib olemasolev olukord. Senised ebapärlikarbi elutingimusi kajastavad uuringud ega liigi kaitse tegevuskava ei ole Raudsilla kompleksi otseselt nimetanud elupaika negatiivselt mõjutavate aspektide osas. Välja arvatud ebapärlikarbi kaitse tegevuskavas mainitud vajadus Raudsilla kompleksi juures paiknenud maakividest paisu likvideerimiseks, mis toimis meriforelli rändetakistusena. Välivaatluse alusel 2017 a sügise seisuga kirjeldusele vastavat paisu ei leitud (pais on likvideeritud). Antud jõelõigus on säilinud maakividest kärestikke, mis aga ei kujuta endist rändetakistusi. Siiski tuleb arvestada, et mitmed kompleksi hooned paiknevad jõe veekaitsevööndis ning kompleksil puudub nõuetekohane reoveekäitlussüsteem. **Seega kaasneb senine olukorra säilimisega reostusrisk ja negatiivse mõju esinemise võimalus Pärlijõe.**

Detailplaneeringuga kavandatakse kõigi veekaitsevööndisse rajatud ehitiste teisaldamist veekaitsevööndist väljapoole või likvideerimist. Samuti nähakse ette kõigi veekaitsevööndi ehitiste ühendamisest ühtsesse reoveekogumissüsteemi. Väljapoole jõe veekaitsevööndit võimalikult jõest eemale nähakse ette nõuetekohase pesemise ja tualettide võimalusega hoone rajamist, mis ühtlasi võimaldab likvideerida keskkonnanõuetele mittevastavad käimlad ja pesemiskuuri. Majutuskohade arvu tõstmist võrreldes olemasoleva olukorraga ette ei nähta. **Seega võib kavandatava tegevuse ehk alternatiiv II mõju võrreldes olemasoleva olukorraga pidada positiivse mõju olevaks.**

Alternatiiv I korral lõppeks või väheneks olulisel määral keskuse tegevus, mis samuti tooks kaasa positiivse mõju võrreldes olemasoleva olukorraga.

5.2.1 Tagasauna mõjud

Taga-Raudsilla kinnistul paikneb Pärlijõe ühenduses olev jõekäär. Jõekäär on käesoleva KSH koostamise välivaatluste ajal olnud jõega ühenduses, kuid on u 10-15 a tagasi tollase maaomaniku poolt vooluveele omavoliliselt avatud ning sellest alates pidevalt sinna kogunevatest okstest, varisest jms puhtana hoitud. Maaomaniku andmetel kandub jõekäär suudmesse iga-aastaselt arvestatav hulk varist ja oksa, mis ilma eemaldamata tõenäoliselt tulevikus jõekäär vee sissevoolule sulgeks.

Jõekäär kaldal paikneb nn Tagasaun. Kuna jõekäär on käesoleval ajal jõe põhisingiga ühenduses, laienevad sellele veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönd. Tagasauna juures kaldalt vette viiv treppas terrass jääb sellisel juhul täies ulatuses jõekäär veekaitsevööndisse ja saun ise osaliselt jõekäär veekaitsevööndisse. Tagasaun on algselt ehitatud nõukogude ajal (~1978-1980) ja hiljem (2007-2008) laiendatud kivihoonena kohapeal tegutsenud saun-suvila paekivist jääkidelammutuse varemetele. Sauna ehitisregistri kohane ehitusalune pind on 24 m², geodeetilist alusplaani andmeil 172 m².

Veekaitsepiirangud jõekääruga külgnevalt alalt kaoksid juhul kui lakkaks veeühendus põhisingiga. Jõekäär sulgemiseks on kolm võimalust:

- 1) jätta jõelooge looduslikule arengule, mis tõenäoliselt viib sissevoolu ummistumiseni setete ja varisega,
- 2) sulgeda maakividest tammiga jõekäär välja- ja sissevool,
- 3) sulgeda ainult välja- või sissevool.

Lahenduse 3 puhul oleks veekaitsepiirangute kitsenduste kadumise eeldusena vajalik sissevoolu sulgemine, sest ainult väljavoolu sulgemine jätkaks jõelooge ikka jõe osaks (sopistuseks), mis ei kaota kalda kaitsevööndeid. Samas ka ainult sissevoolu sulgemine jätab väljavoolu kaudu kõrgvee perioodil ühenduse peasängiga alles ning seega on kitsenduste kadumine teataval määral ebaselge. Nimetatud lahenduste võrdlus on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 1. Jõekäär sulgemise võimalused ja kaasnevad mõjud.

	Jätta jõelooge looduslikule arengule, mis tõenäoliselt viib sissevoolu ummistumiseni setete ja varisega	Sulgeda maakividest tammiga jõekäär välja- ja sissevool	Sulgeda maakividest tammiga ainult sissevool

Õiguslik pool (vajalikud load jms)	Tegu on loodusliku protsessiga, seega tegevus ei vaja lube. Veekaitsevöönd lakkab eksisteerimast peale seda kui ühendus peasängiga lakkab toimimast. Kooskõlastamist oleks vajanud senine varise pidev eemaldamine jõe antud osast. Ebapärlikarbi kaitse tegevuskava ei näe ette antud alal jõesärgi puhastamist.	Vajab vee-erikasutusluba. Kuna tegu on Natura alaga (jõe peasärgi puhul Natura elupaigatüübina ning esmatähtsa liigi elupaiga alana määratud alaga), siis saab tegevusloa anda üksnes siis, kui otsustaja on Natura hindamise põhjal veendunud, et tegevus ei mõjuta ebasoodsalt Natura ala kaitse-eesmärke.	Vajab vee-erikasutusluba. Kuna tegu on Natura alaga (jõe peasärgi puhul Natura elupaigatüübina ning esmatähtsa liigi elupaiga alana määratud alaga), siis saab tegevusloa anda üksnes siis, kui otsustaja on Natura hindamise põhjal veendunud, et tegevus ei mõjuta ebasoodsalt Natura ala kaitse-eesmärke.
Ehitusaegsed mõjud	Mõjud puuduvad, kuna ehitustegevust ei kavandata.	Tammide ehitamise perioodil esineb teatav heljumi teke ja setete liikumine ning kandumine allavoolu. Arvestades ehituse mahte on mõju vähene. Eeskätt väljavoolu sulgemistöödel siiski teatav heljumi kanne jõe peasärgi esineb. Ehituslike võtete ja ajastamisega on võimalik mõju minimeerida, kuid teatav ebasoodne mõju esinemise risk jääb.	Mõjud analoogsed sisse- ja väljavoolu sulgemisega. Ainult sissevoolu alal ehitustegevuse puhul suuresti piirneb mõjuala ulatus jõekäru ulatusega. Teatav ebasoodne mõju esinemise risk jões toimuva ehitustegevuse puhul siiski jääb.
Sulgemisjärgsed mõjud	Arvestades, et jõelooke on inimese poolt lahti kaevatud ning võttes arvesse jõe kulutavat ja kuhjavat mõju, siis on alust arvata, et looduslike protsesside tõttu jõelooke sissevool ummistub setete ja varisega. Väiksemal	Arvestades jõelooke suurust proportsionaalselt kogu jõega ei too selle kadumine kaasa olulist muutust jõe füüsikalistes ja ökoloogilistes parameetrites. Samas võib jõelooke	Mõjud analoogsed sisse- ja väljavoolu sulgemise korral esinevatega. Ainult sissevoolu sulgemisel säilib tõenäoliselt teatav jõelooke veetasemete kõikumist puhverdav

	määral esineb kuhjuvat tegevust ka väljavoolu alal. Jõelookel on olemasolu korral teatav positiivne mõju jõe veetasemete kõikumise puhverdajana, täiendava elupaigana jms. Jõelooke kadumisel see positiivne mõju lakkab. Arvestades jõelooke suurust proportsionaalselt kogu jõega ei too selline protsess kaasa olulist muutust jõe füüsikalistes ja ökoloogilistes parameetrites.	olemasolu pidada pigem positiivseks väärtuseks, sest käänulised jõesängid puhverdavad paremini veetasemete kõikumisi, pakuvad rohkem elupaiku jne. Seega jõelooke sisse- ja väljavoolu sulgemisega ei kaasne jõe kui elupaiga jaoks positiivseid mõjusid. Mõjud on neutraalsed või nõrgalt negatiivsed.	mõju – kõrgete veetasemete korral tõenäoliselt tungib vesi praegusest väljavoolust jõelookesse. Jõelooke sissevoolu sulgemisega ei kaasne jõe kui elupaiga jaoks positiivseid mõjusid. Mõjud on neutraalsed või nõrgalt negatiivsed.
Järeldused	Protsess on võrreldes ehitusliku sulgemisega kõige aeglasem, kuid seetõttu ka jõe looduslikule kujunemisele omane. Kuna ei ala kaitsekorralduskava ega ebapärlikarbi tegevuskava ei näe ette jõe puhastamist looduslikult kuhjuvatest setetest ja peasängis rändetakistusi mitte põhjustavast varisest, siis võib tegevust (tegevusetust) lubada.	Tegevus nõuab tegevusluba ja selle väljastamiseks veendumust, et sellega ei kaasne mingeid negatiivseid mõjusid Natura elupaigale ja esmatähtsale liigile. Igasuguse ehitustegevusega jões kaasneb vähesel määral negatiivsete mõjude risk, seega lähtudes Natura põhimõtetest ei saa tegevust lubada (v.a juhul kui see oleks otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või on kaitse korraldamiseks otseselt vajalik).	

KSH käigus kaaluti seega põgusalt võimalust jõekääru sissevool kunstlikult sulgeda (nt rajada tamm), mis kaotaks jõekääru kaldalt peale teostamist koheselt ka veekaitsekselised piirangud. Selline tegevus nõuaks vee erikasutusluba ja vastavat ehitusprojekti. Arvestades, et tegu on Natura 2000 võrgustiku alaga ja elupaigaga, siis oleks elupaika muutev tegevus võimalik ainult juhul kui sellega kaasneks elupaigale ja/või seal elavatele liikidele positiivseid mõjusid ehk paraneks elupaiga seisund. Ehitustegevus võib Natura alal asuvas jões kõne alla tulla juhul, kui see on otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või on selleks otseselt vajalik. Nagu selgus, siis positiivsete mõjude kaasnemist sellise tegevusega kaasnevana aga oodata ei ole, pigem võib igasugust veekogu

puudutavat ehitustegevust pidada riskiteguriks. Seega inimtekkelise tammi vms rajamine antud sissevoolule ei osutunud reaalseks alternatiiviks ning seda KSH aruandes pikemalt ei käsitleta.

Samas on tõenäoline, et kui lõpetatakse jõekääru suudme pidev puhastamine, siis sulgub sissevool ajapikku looduslike protsesside tagajärjel ning eraldub jällegi jõest. Ajaliselt on antud protsessi keerukas ennustada, sest see sõltub järgnevate aastate ilmastikust (veeseisud, varise hulgad jms). Õiguslikult (ja ka keskkonnakaitseliselt) lakkavad jõekääru osal veekaitselised piirangud kui see eraldub jõest. 2018 suviste ja 2019 talviste välivaatluste võrdlemisel on näha, et juba ühe sügisega on sissevoolu kandunud arvestatav kogus materjali ning sissevool osaliselt tõkestatud. 2019 jaanuarikuu seisuga (Joonis 3 ja Joonis 4) esines aktiivne jõe vool mööda põhisängi ja Tagasauna juurde suunduva jõekääru sissevool oli osaliselt ummistunud ning selle tagajärjel jõekäär jäätunud.

Joonis 3. Jõekäär sissevoolu seisund jaanuaris 2019.

Joonis 4. Jõekääru väljavoolu seisund jaanuaris 2019.

Pärlijõe kohta 2015 a tehtud „Veeliste elupaikade taastamise ökoloogiline ekspertiis“ ei pea vajalikuks jõelt ulatuslikku puurisu tõkete kõrvaldamist. Ekspertiisi kohaselt piisab silmnähtava peavoolu kohas u 1/3 jõesängi kuni valdava vooluala ulatuses veetee avamisest. Risutakistuste eemaldamisel tuleb seega silmas pidada eesmärki, mis on madalvee tingimustes peamise veevoolu läbilaskmine ning laugveeru poolses osas või kaldaäärtes seisva või tagasi voolava vee säilimine, mis soodustab neisse kohtadesse sette ladestumist (Jürgenstein, 2015). Kuna antud juhul jõe peavool säilib avatuna, siis ei ole oodata antud asukohta kalade rändetõkke kujunemist ning otsene vajadus jõe looduslike protsesside toimumise takistamiseks puudub.

Tagasauna peamiseks mõjuks saab käesoleval ajal pidada heitvee võimalikku sattumist jõkke ja seeläbi jõe toitainetesisalduse suurenemist. Käesoleval ajal kogu kompleksis lokaalne reoveekäitluslahendus puudub. Saunas on kasutusel kümblustünnid, millede kasutatavat vett võetakse jõest ning mille kasutatud vesi jõuab läbi pinnase jõkke. Kaasaegsed pesemisvõimalused puuduvad. Planeeringuga kavandatava tegevuse realiseerumisel oleks võimalik ka Tagasaun ühendada nõuetekohase reoveekäitlussüsteemiga, mis vähendaks praegu esinevaid riske. Samuti oleks võimalik vee võtmise korraldamine rajatavast puurkaevust. Vee võtmisest ja heitvee tekkest tulenevad mõjud jõele on võimalik seega planeeringu rakendamisel likvideerida.

Teiseks võimalikuks negatiivseks mõjuks on saunatajate võimalik suplemine jões. Suplejad võivad trampida jõe põhjast ülesse setteid ja toitaineid ning põhjustada kallaste erosiooni. Tagasaun paikneb vana jõekääru kaldal, mitte jõe põhisängi ääres. Voolukiirus jõekääru alal on juba praegu aeglane ning jõe põhisängini on sauna asukohast u 40 m. Seega ei ole oodata setete hulka, mis oluliselt mõjutaks Pärlijõe seisundit (potentsiaalselt ülestrambitud setted settivad suuresti uuesti jõekääru alal). Senised ebapärlikarbi elupaiga seisundit käsitlevad uuringud ei ole sauna olemasolu ega seal toimuvaid tegevusi nimetanud negatiivsete mõjuritena. Tulevikus on oodata looduslike protsesside tagajärjel jõekääru veeühenduse lakkamist ning Tagasauna esist läbiva vana jõesängi osa kuivaks jäämist. Sellisel juhul lakkab ka suplemisega kaasnev võimalik mõju jõele kuna jõe põhisäng paikneb saunast juba ebamugaval kaugusel ning ei ole sauna kasutajatele kergesti ligipääsetav.

Jõekäär on senini avatud püsinud suuresti seoses omaalgatusliku inimtegevusega ning inimtegevuse lakkamisel on oodata tulevikus selle sissevoolu ummistumist. Jõekääru kuivaks jäämisel ei ole oodata Tagasauna kasutuse jätkumisega kaanevaid olulisi mõjusid Pärlijõe. Arvestades ehitise kapitaalsust ning arhitektuurset lahendust ei ole seda võimalik tõenäoliselt jõest kaugemale teisaldada. Seega võiks sauna säilitamist lubada eeldusel, et loobutakse edasistest jõekääru puhastamisest ning tagatakse nõuetekohane vee- ja reoveelahendus saunas.

Eelneva alusel ei ole Tagasauna senise tegevusega kaasnevana (0 alternatiiv) tuvastatud olulist negatiivset mõju Pärlijõe või seal elutsevale ebapärlikarbile. Samas planeeringuga kavandatud (alternatiiv II) veevarustuse ja reoveekäitluse nõuetele vastavaks viimine vähendaks võimalikku keskkonnariski ehk oleks võrreldes praeguse olukorraga positiivsema mõjuga. Samuti oleks praeguse olukorraga võrreldes positiivsem alternatiiv I.

5.3 Mõju taimekooslustele, metsale ja kaitstavatele taimeliikidele

5.3.1 Ehitustegevuse otsene mõju

Taimestik (sh mets ja kaitstavad taimeliigid) planeeringualal on praegu mõjutatud eelkõige ehitustegevusest, külastajate poolsest (liig)tallamisest, prahistamisest, lõkete tegemisest jne. Otsese mõju esinemist võib senise keskuse tegutsemise puhul täheldada vahetult planeeritava ala hoonestusalade vahelistel osadel, kus on kujunenud kultuuristunud taimestikuga õuealad. Valdav osa ehitisi on senini rajatud vanade taluhoonete õuealadele ja nende lähedusse ehk ajalooliselt inim mõjuga aladele.

Alternatiiv I korral oleks oodata pikaajalises plaanis mõju vähenemist ning inimtegevusest mõjutatud taimekoosluste taandumist. Lühiajalises plaanis tooks õiguslike alusega rajatud hoonete lammutamisvajadus kaasa olulise lammutusmahu, sh lammutusjäätmete tekke ja ladustamise vajaduse ning raksetehnika kasutuse. Lammutustegevusega kaasneks taimestiku ja pinnase kahjustused vahetult lammutatavate hoonete ümbrustes.

Alternatiiv II puhul nähakse ette veekaitsevööndisse jäävate ehitiste teisaldamist õueala ulatuses. Samuti nähakse ette täiendavaid hoonestusalasid väljapool jõe veekaitsevööndit ja väljapool metsamaad. Kaitsealuste taimeliikide esinemisalasid ning väärtuslikke taimekooslusi, sh metsa kavandatava tegevusega ei mõjutata.

5.3.2 Külastuskoormuse mõju

Planeeritavast alast väljapool saab mõju esineda seoses külastuskoormusega lähiala metsades. Matkade osakaal on keskuse tegevuses korraldajate andmetel pidevalt vähenenud seoses külastajate vastava huvi langemisega ning keskuse spetsialiseerumisega pigem paiksetele üritustele. Külastajate soovi korral organiseeritakse kuni 10 osalejaga matkasid/jalutuskäike keskuse vahetus läheduses. Samuti jagatakse soovi korral infot Lahemaa rahvuspargis olemasolevate matka- ja puhkevõimaluste kohta ning suunatakse külastajaid rahvuspargis RMK hallatavatele matka- ja õpperadadele (<http://loodusegakoos.ee/kuhuminna/rahvuspargid/lahemaa-rahvuspark>).

Keskuse senise tegevuse osas toob Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduskava välja, et tallamisest on ohustatud karulaugu kasvukoht Kolga klindineemiku leiukohas, sest läheduses olev Raudsilla puhkekeskuse korraldatavad retked läbivad karulaugu kasvukohta. Arvestades korraldajate andmetel toimuvaid matkade mahte ning asjaolu, et karulaugu kasvukohta läbitakse mööda metsarada koos matkajuhiga, siis ei ole siiski oodata liigi kasvukoha seisundi olulist halvenemist ka antud matkamarsruudi jätkamisel.

5.4 Mõju maastikule ja kultuuripärandile

Hetkel (ja 0 alternatiivi jätkumisel) on planeeringuala juba olemasolev hoonestus. Lahemaa külade arhitektuuri ja asustusstruktuuri analüüs käsitleb alale rajatud keskust minimaalselt, märkides üksnes, et Taga-Raudsilla on ehitatud välja arhaiseerivas laadis turismitaluna. Hinnangut keskuse mõjule analüüs ei anna.

Keskuse olemasolev hoonestus on sobitatud olemasoleva metsa sisse ning arvestades maapinna kõrgusi. Hoonestus ei ole väljapoolt planeeringuala avanematelt vaadetelt domineeriv. Samas on Lahemaa rahvuspargi üheks kaitse-eesmärgiks taluarhitektuuri kaitse. See tähendab nii olemasoleva väärtusliku taluarhitektuuri säilitamist kui ka piirkonna arhitektuuritraditsioonidest lähtuvat uut hoonestust. Piirkonda hoonestuse kavandamisel tuleb järgida Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduskava lisana valminud tööd „Asustusstruktuur ja arhitektuur, kirjeldused ja ehitussoovitused külade kaupa“. Praegune elamuskuse hoonestus ei järgi taluarhitektuuri põhimõtteid, vaid lähtub püstkodade kontseptsioonist. Kaitseala valitseja on väljendanud seisukohta, et püstkojad ei ole antud maastikku sobivad.

Eelnevast lähtuvalt on planeeringu koostamisse kaasatud maastikuarhitektid ning koostatud keskusele uus võimalik kontseptsioon (alternatiiv II), mis on inspireeritud Lahemaa taluarhitektuurist. Arvestades, et alale ei kavandata elamut, vaid ürituste korraldamiseks sobilikku keskust, ei ole võimalik täies mahus järgida kaitsekorralduskava lisana esitatud soovitusi hoonete parameetritele. Seda eeskätt asjaolul, et ürituste korraldamiseks on vajalik vähemalt ühe suurema mahulise hoone olemasolu.

Keskuse tegevuse jätkumise ehk alternatiiv II positiivne mõju väljendub asjaolus, et ala aktiivne kasutamine tagab tõenäoliselt ka alal säilinud väärtuslike põlistalude hoonete säilimise. Alternatiiv I korral võib esineda oht taluhoonete seisundi halvenemisele, seoses ala kasutusest välja langemisega.

Kokkuvõtlikult võib väita, et planeeringu realiseerimine muudab maastikku, kuid mõju avaldub lokaalselt. Maastikku ja keskkonda arvestava mahu ja arhitektuurse lahendusega hoonete rajamisel ning haljastuse maksimaalse säilitamise korral sulandub uus hoonestusala maastikku ilma tervikpilti negatiivselt mõjutamata. Eraldiseisva planeeringuna ei ole kavandataval tegevusel olulist mõju maastikule, kuid detailplaneeringutega/arenduste lisandumisel piirkonda võib tekkida kumulatiivne mõju ning see muudab maastiku ilmet. Selle vältimiseks on vajalik, et detailplaneeringute korraldajal oleks visioon piirkonna edasisest arengust ning see oleks kajastatud valla üldplaneeringus (Hendrikson & Ko OÜ, 2008).

5.5 Mõju loomastikule

Detailplaneeringuga kavandatava peamine mõju elustikule jääb planeeringualale ja selle vahetusse lähedusse. Kuna planeeringu maht on suhteliselt väike ning sellega seoses ei ole ette näha olulisi muutusi kohalikus maastikus ja taimkattes, siis ei kaasne planeeringu elluviimisega olulist mõju ümberkaudsele maismaafaunale. Planeeringuala vahetus läheduses puuduvad teadaolevad kaitsealuste looma- ja linnuliikide elupaigad.

Mõjud Pudisoo jõe ja selle ebapärlikarbi asurkonnale on käsitletud ptk 5.2 ja 5.8.

5.6 Jäätmetekke võimalused ja meetmed selle vähendamiseks

Detailplaneeringu elluviimine jäätmeteket oluliselt ei suurenda. Ala kasutamisel tekitavad külalised peamiselt olmejäätmeid (pakendid jmt). Kompleksil on kehtiv jäätmeveo leping.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Ehitusperioodil tekib mõnevõrra ehitusjätmeid (pakkevahendid, puitmaterjal jmt). Ehitusjätmed tuleb kohapeal sorteerida ja vastavalt materjalile kas taaskasutada või üle anda jäätmevedajale.

Erimeetmed jäätmetekke vähendamiseks ei ole vajalikud.

5.7 Mõjud sotsiaalsele, kultuurilise ja majanduslikule keskkonnale

Planeeringulahendusega kaasneb nii teatav negatiivne kui positiivne mõju. Uuri küla elanikele olulist elukeskkonna muutumist ette näha ei ole, sest nähakse ette praeguste külastustasemetega säilimist.

Liiklust Kolga-Pedaspea teel on vajadusel võimalik reguleerida vastavate liikluskorralduslike vahenditega, mis aga tõenäoliselt ei osutu probleemiks, kuna paljud Raudsilla puhkekompleksi külastajatest saabub sinna bussiga.

Kinnisvarale või muule varale detailplaneeringu elluviimine olulist mõju tõenäoliselt ei avalda (väljaspool detailplaneeringuga hõlmavat ala).

Positiivse mõjuna ei ole väheoluline ka heakorrastatud looduslikust kooslusest ning kultuuriväärtustest saadav esteetiliselt positiivne kogemus nii kohalikele elanikele kui ala külalistele.

Oluline on aga jälgida ja vältida ökoloogilise taluvuspiiri ületamist, seega tuleks looduturismi arendamisel antud piirkonnas teha koostööd Lahemaa Rahvuspargi ja Riigimetsa Majandamise Keskusega.

5.8 Mõju Natura aladele ehk Natura asjakohane hindamine

Natura hindamisel lähtutakse Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühingu poolt 2013. a koostatud juhendist „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“.

Natura hindamise koostas keskkonnaspetsialist Piret Toonpere tuginedes piirkonnas eelnevalt teostatud linnustiku ja elupaikade inventeerimisandmetele.

Kavandatav tegevus ei ole vajalik ei Lahemaa loodusala ega linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

5.8.1 Natura alade iseloomustus

Planeeringuala paikneb tervikuna Lahemaa linnu- ja loodusaladel.

5.8.1.1 Lahemaa loodusala

Elupaigad

Lahemaa loodusala (EE0010173) loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on veealused liivamadalad (1110), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lahed (1160), karid (1170), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivirannad (1220), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluited (2110), valged luited (liikuvad rannikuluited – 2120), hallid luited (kinnistunud rannikuluited – *2130), rusked luited kukemarjaga (*2140), metsastunud luited (2180), luidetevahelised niisked nõod (2190), kuivad liivanõmmed kanarbiku ja kukemarjaga (2320), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised

orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid – *6280), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), liigirikkad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), liivakivipaljandid (8220), koopad (8310), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad – *9180), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning lammi-lodumetsad (*91E0).

Kaitstavatest elupaigatüüpidest jäävad planeeringuala lähialale (500 m) järgmised: jõed ja ojad (3260), metsastunud luited (2180), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0), puiskarjamaad (9070), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510).

Teistele elupaigatüüpidele mõju avaldamine on ebatõenäoline ja mõju neile pikemalt ei käsitleta.

Jõed ja ojad (3260) – Pudisoo jõgi. Elupaigatüübi eraldis on arvestatava esinduslikkusega, koonseisundilt ja üldhinnangult väga kõrge väärtusega.

Metsastunud luited (2180) paiknevad mitme eraldisena planeeringulast idas ja ka teisel pool jõge planeeringualast põhja suunas. Valdavalt on tegu hea esinduslikkudega ning väga kõrge väärtusega kooslustega.

Vanad loodusmetsad (*9010) paiknevad suurte eraldistena valdavalt teisel pool jõge planeeringualast loodes. Väiksemaid eraldisi leidub ka planeeringualast kirdes. Kooslused on väga kõrge esinduslikkuse ja väärtusega.

Soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) paiknevad valdavalt planeeringualast lõunas ning on väga kõrge esinduslikkuse ja väärtusega.

Puiskarjamaad (9070), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270) ja aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) jäävad planeeringulast läände Sae ja Saekalda kinnistutele ja nende lähialale. Tegu on hooldatavate aladega.

Liigid

Lahemaa loodusala loodusdirektiivi II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on saarmas (*Lutra lutra*), tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*), suur-mosaikliblikas (*Euphydryas maturna*), suur-kuldtiib (*Lycaena dispar*), suur-rabakiil (*Leucorrhinia pectoralis*), harilik ebapärlikarp (*Margaritifera margaritifera*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja vasakkeermene pisitigu (*Vertigo angustior*).

EELISe ja piirkonna kohta kättesaadavate uuringute andmetel on planeeringualaga külgnev jõgi hariliku võldase ja jõesilmu elupaigaks. Samuti esineb jões harilik ebapärlikarp. Teisi alal kaitstavaid liike planeeringuala lähialal registreeritud ei ole.

5.8.1.2 Lahemaa linnuala

Lahemaa linnuala (EE0010173) liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kanakull (*Accipiter gentilis*), rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), jäälind (*Alcedo atthis*), soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), nõmmekiur (*Anthus campestris*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), väike-konnakotkas (*Aquila pomarina*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), punapea-

vart (Aythya ferina), tuttvart (Aythya fuligula), merivart (Aythya marila), laanepüü (Bonasa bonasia), hüüp (Botaurus stellaris), kassikakk (Bubo bubo), sõtkas (Bucephala clangula), niidurisla e rüdi e niidurüdi (Calidris alpina schinzii), öösorr (Caprimulgus europaeus), mustviires (Chlidonias niger), valge-toonekurg (Ciconia ciconia), must-toonekurg (Ciconia nigra), roo-loorkull (Circus aeruginosus), välja-loorkull (Circus cyaneus), õõnetuvi (Columba oenas), rukkirääk (Crex crex), väikeluik (Cygnus columbianus bewickii), laululuik (Cygnus cygnus), kühmnohk-luik (Cygnus olor), väike-kirjurähn (Dendrocopos minor), musträhn (Dryocopus martius), põldtsiitsitaja (Emberiza hortulana), väike-kärbsenäpp (Ficedula parva), värbkakk (Glaucidium passerinum), sookurg (Grus grus), merikotkas (Haliaeetus albicilla), väänkael (Jynx torquilla), punaselg-õgija (Lanius collurio), kalakajakas (Larus canus), tõmmukajakas (Larus fuscus), naerukajakas (Larus ridibundus), männi-käbilind (Loxia pytyopsittacus), nõmmelõoke (Lullula arborea), tõmmuvaeras (Melanitta fusca), jääkoskel (Mergus merganser), rohukoskel (Mergus serrator), suurkoovitaja (Numenius arquata), kalakotkas (Pandion haliaetus), herilaseviu (Pernis apivorus), tutkas (Philomachus pugnax), laanerähn e kolmvarvas-rähn (Picoides tridactylus), roherähn e meltsas (Picus viridis), sarvikpütt (Podiceps auritus), tuttpütt (Podiceps cristatus), hahk (Somateria mollissima), randtiir (Sterna paradisaea), händkakk (Strix uralensis), vööt-põõsalind (Sylvia nisoria), teder (Tetrao tetrix tetrix), metsis (Tetrao urogallus), punajalg-tilder (Tringa totanus), vaenukägu e toonetutt (Upupa epops) ja kiivitaja (Vanellus vanellus).

Lahemaa linnualal kaitstavatest linnuliikidest on enamik otseselt mere ja rannikuga seotud liigid. Raudsilla puhkekompleks asub aga merest mitme kilomeetri kaugusel. Eeldatav mõju linnustikule on lokaalne ja jääb detailplaneeringu ala piiridesse. Otseselt planeeritaval alal või selle vahetus läheduses ei ole linnualal kaitstavate liikide esinemist registreeritud.

5.8.2 Mõju Lahemaa loodusale

5.8.2.1 Hindamine

Ptk 5.2.1.2 selgus, et kavandatud tegevuse mõjualas esinevad elupaigatüübid jõed ja ojad (3260), metsastunud luited (2180), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0), puiskarjamaad (9070), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510). Teised loodusala kaitse-eesmärgiks olevad kooslused paiknevad väljapool kavandatava tegevuse võimalikku mõjuala ning mõju esinemist neile ei ole oodata.

Tabel 2. Mõju Lahemaa loodusala kaitse-eesmärkideks olevatele kooslustele.

Kavandata va tegevuse etapp	Kavandatavad tegevused	Mõjutatavad Natura kooslused ning mõju suund ja olulisus (positiivne +++, ++, +; neutraalne 0; negatiivne ---, --, -; pole teada ?)		
		jõed ja ojad (3260)	Metsa elupaigatüübid: metsastunud luited (2180), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja	Poollooduslikud kooslused: puiskarjamaad (9070), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270),

			soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0),	aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510)
Ettevalmistav etapp	Katendi ja taimkatte eemaldamine kavandatavatel ehitusaladel. Ohutegurid: otsene pindala kadu, killustatuse suurenemine. Ohutegurid vee-elupaigale: heljumi levik, veekvaliteedi langus.	Uued ehitusalad on kavandatud praeguste hoonestusaladega võrreldes jõe suhtes kaugemale ning väljapoole veekaitsevööndit. Kooslust ei mõjutata.	Koosluse esinemisalal ehitustegevust ei kavandata, seega ei ole oodata pindala kadu või killustatuse suurenemist.	Koosluse esinemisalal ehitustegevust ei kavandata, seega ei ole oodata pindala kadu või killustatuse suurenemist.
	Mõju suund ja olulisus	0	0	0
	Reoveepuhasti rajamine. Ohutegurid: heljumi levik, veekvaliteedi langus.	Planeeringulahenduse korral ei ole oodata olulist veekvaliteedi muutust. Võrreldes olemasoleva olukorraga on oodata praeguse reostusriski ja – koormuse vähenemist jõe.	Kooslusi ei mõjutata.	Kooslusi ei mõjutata.
	Mõju suund ja olulisus	0 või +	0	
Käitamise etapp	Ürituste korraldamine Ohutegurid: tallamine, prügistumine, vee reostus	0 alternatiivi korral esineb ürituste läbiviimisel jõe reostusriski esinemise võimalus kuna puudub nõuetekohane reovee kogumis- ja puhastussüsteem. Planeeringulahenduse rakendamisel on oodata võimaliku negatiivse mõju vähenemist/lakkamist.	Keskuse tegevus on koondunud valdavalt keskuse siseterritooriumil e. Metsaaladel on tegevus kanaliseeritud matka-radadele. Metsaaladel organiseerimata tallamiskoormuse kasvu pole oodata.	Keskuse tegevus on koondunud valdavalt keskuse siseterritooriumile. Niidualasid mõjutavaid tegevusi ei kavandata.
	Mõju suund ja olulisus	0	0	0

Sulgemise etapp (I alternatiivi rakendamine)	Õiguslike aluseta ehitiste likvideerimine	Suuremahuline lammutustegevus jõe ehituskeeluvööndis võib põhjustada ebakorrektsel korraldamisel heljumi levikut jõkke.	Koosluse esinemisalal lammutustegevust ei kavandata, seega ei ole oodata pindala kadu või killustatuse suurenemist.	Koosluse esinemisalal lammutustegevust ei kavandata, seega ei ole oodata pindala kadu või killustatuse suurenemist.
	Mõju suund ja olulisus	0 või -	0	0

Lahemaa loodusalal kaitstavatest loodusdirektiivi liikidest jäävad tegevuse mõjupiirkonda jõega seotud kalaliigid. Antud liikide kaitse on tagatud läbi elupaiga kaitse ehk hinnatud elupaigtüübile jõed ja ojad mõju hindamise käigus. Raudsilla puhkekompleksi kasutamisest tulenev mõju veekeskkonnale ei ole piisavalt intensiivne, et mõjutada oluliselt sealseid loodusdirektiivis nimetatud kalu. Kaitstavatest liikidest tundlikuim on harilik ebapärlikarp, kes on vee omaduste suhtes äärmiselt tundlik liik. Samas arvestades olemasolevat olukorda võib planeeritavas tegevuses näha ebapärlikarbi elupaigale pigem positiivset mõju – likvideeritakse reostusohklikud välikäimlad ja pesukoht, teiseldatakse ehitised veekaitsevööndist kaugemale ning nähakse ette keskkonnanõuetele vastava reoveekäitluslahenduse rajamist.

5.8.2.2 Leevendavad meetmed

Kuna mõju lähialal esinevatele Natura elupaigatüübi eraldistele ei tuvastatud, siis ei kavandata ka leevendavaid meetmeid.

5.8.3 Mõju Lahemaa linnualale

5.8.3.1 Hindamine

Eelnevast linnualal esinevate liikide kirjeldusest ilmnes, et planeeringuala lähialal ei ole teadaolevaid linnuala kaitse-eesmärgiks määratud linnuliikide pesitsusalasid. Sellest lähtuvalt ei esitata ka liikide kaupa mõju hindamist kuna olulise mõju esinemine kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele on ebatõenäoline. Samuti on tegevus kavandatud väljapoole linnuala ja seega otsene võimalik linnualal pesitsevate liikide pesade hävimine välistatud.

Siiski, kuna ei saa täielikult välistada mõne kaitse-eesmärgiks seatud linnuliigi esinemist planeeringuala lähialal, siis on järgnevas peatükis esitatud leevendav meede võimalikuks häirimisest tuleneva negatiivse mõju vältimiseks.

5.8.3.2 Leevendavad meetmed

Tabel 3. Leevendavad meetmed ja nende tõhusus.

Negatiivset mõju põhjustav tegevus	Liigid kellele negatiivne mõju avaldub	Meede	Selgitus	Hinnang tõhususele
------------------------------------	--	-------	----------	--------------------

Katendi ja taimkatte eemaldamine kavandatavatel ehitusaladel. Ohutegurid: otsene elupaiga ja toitumisala pindala kadu, pesade hävimine, häirimine.	Kaitse-eesmärgiks olevad liigid	Ajastamine väljapoole pesitsusperioodi.	Pinnase ettevalmistustööd (nt. koorimine, katmine) teostada pesitsusvälisel ajal (august-märts), vältimaks maas pesitsevate lindude pesade hävimist. Puude ja põõsaste kõrvaldamist teostada ainult vältimatu vajaduse korral ja pesitsusvälisel ajal (september-veebruar), vältimaks antud biotoopi kasutavate linnuliikide pesade hävimist.	Väga tõhus
---	---------------------------------	---	--	------------

5.8.4 Alternatiivsed lahendused

KSH aruande ptk 2 on esitatud võimalike alternatiivide käsitus ning KSH aruandes on erinevate alternatiivide mõjusid hinnatud läbivalt.

5.8.5 Järeldused

Kavandatava tegevuse iseloomust ja mahust tulenevalt ning arvestades teavet Lahemaa loodusala elupaikade ja liikide paiknemise osas on ebatõenäoline negatiivse mõju avaldamine kaitse-eesmärgiks olevatele kooslustele ja liikidele. Mõju esinemise vältimiseks on selgelt eelistatud planeeringu elluviimine senise olukorra säilimise asemel.

Kavandatava tegevuse iseloomust ja mahust tulenevalt ning arvestades teavet Lahemaa linnuala liikide paiknemise osas on ebatõenäoline negatiivse mõju avaldamine kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele. Siiski ei saa täiesti välistada ehitustegevusega kaasnevast häirimisest põhjustatud pesitsushäiringu võimalikku tekitamist. Eeskätt on ohustatud inimpeglikumad linnuliigid. Mõju on võimalik vältida **ajastades kõik taimestiku eemaldamise seotud ehitustegevused väljapoole pesitsusperioodi**. Leevendavate meetmete rakendamisel ei ole oodata negatiivset mõju Lahemaa linnualale.

5.9 Koosmõjude esinemine, arvestades piirkonna teisi võimalikke arendusi

Kaudne mõju ja kumulatiivne mõju tulenevad lisanduvatest muutustest, mille on põhjustanud teised eelnevad, olevad või põhjusega ettenähtavad tegevused koos projektiga või projektist sõltumatud tegevused samas regioonis.

KSH koostamise perioodil samas regioonis koosmõju avaldavad tegevused teadaolevalt puuduvad. Raudsilla kompleksi läheduses asuvad üksikud taluhooned, millede puhul on üldjuhul

tõenäoline vaid väikesemahuline arendustegevus. Samuti puudub info sarnaste tegevuste osas ülejäänud Pudisoo jõe ulatuses.

5.10 Erinevate mõjude omavahelised seosed ja piiriülene keskkonnamõju

Riigipiiri ületava keskkonnamõju esinemine antud planeeringu puhul on ebatõenäoline.

Erinevate valdkondade mõjude omavaheline kumuleerumine ning seostamine on antud planeeringuga kavandatava tegevuse puhul oluline kuna tegu on potentsiaalselt jõe ökosüsteemi mõjutava tegevusega. Planeeringualal toimuv tegevus võib ebakorrektsel korraldamisel muuta jõe veekvaliteeti, mis omakorda mõjutab väga tundlikku elustikku. Mõjude omavahelisi seoseid on käesolevas KSHs ka läbivalt arvestatud. Eelnevast mõjuvaldkondade kaupa läbiviidud analüüsist ilmnes, et üheski valdkonnas ei ole oodata negatiivseid mõjusid ulatuses, mis oluliselt halvendaks valitsevaid keskkonnatingimusi. Lähtuvalt eelnevates peatükkides teostatud analüüsist ei ole oodata ka eri valdkondade mõjude kumuleerumist ulatuses, mis oluliselt (ja negatiivselt) mõjutaks oja ökosüsteemi.

5.11 Keskkonnalubade vajadus

KSH objektiks oleva planeeringu alusel kavandatavale tegevusele võib olla edasine keskkonnalubade taotlemine vajalik järgnevatel juhtudel:

- a. Veeseaduse § 8 lg 2 määratleb, millistel juhtudel peab taotlema vee erikasutusloa. Antud juhul nähakse ette puurkaevu rajamine ning reoveepuhasti rajamine koos immutusväljakuga. Prognoositav maksimaalne veetarve ja reovee kogus on 11 m³/d, mis eeldab vee erikasutusloa taotlemist.
- b. Juhul, kui pinnast kavatsetakse tekkekohast ära vedada ning taaskasutada teisel kinnistul, tuleb lähtudes jäätmeseaduse § 74 lg 1 punktidest 1 ja 2 taotleda Keskkonnaametist registreerimistõend. Teate vormile tuleb lisada maaomaniku kooskõlastus, kelle maale pinnas veetakse.
- c. Maapõuseaduse § 60 lg 1 sätestab ehitiste püstitamisel, maaparandusel või põllumajandustöödel ülejääva kaevise kasutamise, sama § lg 3 võõrandamise ning väljaspool kinnisasja kasutamise ning selleks Keskkonnaametilt nõusoleku saamise korra. Nõusolekut saab taotleda peale asjaomase tegevusloa saamist või asjaomase projektdokumentatsiooni olemasolul. Maapõuseaduse § 59 lg-d 1 ja 2 määratlevad kinnisasja piires maapõue kasutamise.
- d. Uute ehitiste rajamine vajab Ehitusseadustiku § 38 lg 2 alusel ehitusluba või ehitusteatist.

Keskkonnalubade vajaduse analüüs on esitatud KSH koostamisel planeeritava tegevuse kohta olemasoleva info alusel. Juhul, kui tulevikus kavandatakse alale tegevusi, mis ei vaja teostamise aluseks planeeringut, siis võib lisanduda täiendavalt keskkonnalubade vajadus, mida tuleb analüüsida antud tegevuste kavandamisel.

5.12 Kalda ehituskeeluvööndi vähendamine

Vastavalt Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirjale on ehituskeeluvöönd planeeringualal 100 m Pudisoo jõe põhikaardijärgsest veekogu piirist. Ehituskeeluvööndi piir on detailplaneeringu joonistele kantud kasutades Maa-ameti põhikaardi veekogu piiri.

Vastavalt Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirja § 23 lg 4 p 1 kohaselt ehituskeeld ei laiene olemasoleva elamu õuemaale ehitatavale uuele ehitisele, mis ei jää veekaitsevööndisse.

Planeeringuga on kavandatud hoonestusalad on kavandatud olemasolevate elamute õuealadele.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Planeeringuga on Raudsilla krundile kavandatud reoveepuhasti koos imbpeenraga, kanalisatsiooni- ja veetorustikud ning elektrimaakaablid. Taga-Raudsilla kinnistule on kavandatud puurkaev kanalisatsiooni- ja veetorustikud ning elektrimaakaablid. Vastavalt Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirja § 23 lg 4 p 6 ei laiene ehituskeeld tehnovõrgurajatisele.

Raudsilla krundil asub olemasolev juurdepääsutee Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistutele ning parkimise ala. Liikumist teel ja parklas piiratud ei ole ning teed ja parkla on kavandatud avalikkusele ligipääsetavaks erateeks.

Vastavalt Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirja § 23 lg 4 p 8 ehituskeeld ei laiene teele.

Eelnevast tulenevalt ei nähta planeeringuga ette ehituskeeluvööndi vähendamist.

6 Negatiivse keskkonnamõju vältimise või leevendamise meetmed

Järgnevalt on välja toodud meetmed, mis aitavad ehitustegevusega kaasnevaid negatiivseid mõjusid vältida või leevendada. Meetmete rakendamise kohustus on arendajal.

Negatiivse mõju vähendamine pinna- ja põhjaveele:

- Pudisoo jõe vee otsene kasutamine veevõtukohana ja heitvee suublana aga ka pesu- või supluskohana tuleb välistada.
- Nõuetele mittevastavad käimlad ja pesemiskohad tuleb likvideerida. Kogu tekkiv reovesi tuleb koguda ja käidelda.
- Teisaldada veekaitsevööndisse rajatud ehitised, mis võivad edaspidi põhjustada võimalikku jõevee reostumist.
- Reoveepuhasti projekteerimisel tuleb määrata põhjavee tase sademeterohkel perioodil ning rakendada vajadusel ehituslikke meetmeid nõutava immutussügavuse tagamiseks. Juhul kui immutussügavus ei ole tagatud tuleb ette näha kogumismahuti rajamine.
- Tegevuste, sh matkade organiseerimisel tuleb Pudisoo jõe kallaste ja veega seotud tegevusi vältida.
- Uued nõuetele vastavad pesemishooned ja WC-d kavandada väljapoole jõe veekaitsevööndit.
- Uuel puurkaevul tuleb tagada nõuetekohane sanitaarkaitseala. Veeseaduse § 28 lõikest 1 lähtuvalt on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veeomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. Põhjavee sanitaarkaitsealal laiusena 30 m või 50 m on lubatud vaid veehaarderajatiste teenindamine, metsa hooldamine, heintaimede niitmine, veeseire. Muud objektid (sh teed) ja tegevused ei ole veeseaduse alusel põhjaveehaarde sanitaarkaitsealas (30 m või 50 m) lubatud

Linnustikule, sh Natura linnuliikidele mõjude vältimine:

- Raietöid ning pinnasetäitmist ja –koorimist planeeringualal teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, mis enamikel liikidel kestab 15. märtsist 31. juulini. Meede aitab vältida pesitsushäiringut ja võimalike pesade hävitamist.

Taimestikule mõju vähendamine ja vältimine:

- Uued ehitusalad kavandada väljapoole metsamaad.
- Keskuse poolt korraldavate matkade läbiviimisel kasutada väljakujunenud metsaradu ja arvestada kaitstavate liikide kasvukohtadega. Eelistada külastajate suunamist Lahemaa rahvusparki külastustaristule.

Tervisemõjude vältimine:

- Uue puurkaevu kasutusele võtmisel tuleb järgida sotsiaalministri 02.01.2003 määruse nr 1 „Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded“ nõudeid.
- Planeeringualale tuleb tagada sotsiaalministri 31.07.2001 määruse nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“ kvaliteedinõuetele vastav joogivesi.

7 Keskkonnaseire

Keskkonnaseire korraldamine on vajalik, et ennetada kavandatava tegevusega kaasnevat olulist negatiivset mõju keskkonnale ja inimeste tervisele. *Keskkonnaseire seaduse* kohaselt teostab ettevõtja/arendaja keskkonnaseiret oma kulul tema tegevuse või sellega keskkonda suunatavate heitmete mõjupiirkonnas kas ettevõtja/arendaja enda soovil oma tarbeks või siis seaduse alusel antava keskkonnaloaga määratud mahus ja korras.

Planeeringu realiseerimisel on vajalik puurkaevu ja reoveepuhasti seire vastavalt sellekohasele regulatsioonile, muu täiendava keskkonnaseire teostamine ei ole vajalik. Põhjavee ja heitvee lõplikud seirenõuded määratakse vee erikasutusloas.

Pudisoo jõe seisundit seiratakse regulaarselt erinevate riiklike seireprogrammide raames. Eraldiseisvat jõe veekvaliteedi seire vajadust seega käesolevas KSH aruandes ei nähta.

8 Laekunud ettepanekud ja nende arvestamine

Ettepanek	Arvestamine
Terviseamet 16.03.2018 nr 9.3-4/1687	
Uue suurkaevu kasutusele võtmisel tuleb järgida sotsiaalministri 02.01.2003 määruse nr 1 „Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded“ nõudeid. Planeeringualale tuleb tagada sotsiaalministri 31.07.2001 määruse nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“ kvaliteedinõuetele vastav joogivesi. Veeseaduse § 28 lõikest 1 lähtuvalt on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veeomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. Põhjavee sanitaarkaitsealal laiusega 30 m või 50 m on lubatud vaid veehaarderajatiste teenindamine, metsa hooldamine, heintaimede niitmine, veeseire. Muud objektid (sh teed) ja tegevused ei ole veeseaduse alusel põhjaveehaarde sanitaarkaitsealas (30 m või 50 m) lubatud.	Tingimused lisatud KSH aruande peatükki 6.
Keskkonnaamet 11.04.2018 nr 6-5/18/1280 -6	
Detailplaneering on vastuolus Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirjaga. Kaitse-eeskirja § 23 lõige 1 punkti 2 kohaselt on piiranguvööndis keelatud hoonete püstitamine metsamaal. Raudsilla krundil on planeeritud säilitada metsamaal Pos 19 ja Pos 20 asuvad magamis- ja suitsukojad (6 tk) taotledes Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi vähendamist. Keskkonnaamet juhhib tähelepanu, et hoonete ehitamise keeld metsamaal on rahvuspargis kehtiv erinõue, mida ehituskeeluvööndi vähendamisega muuta ei saa. Seega tuleb need püstkojad likvideerida. Põhikaardi järgi on metsamaa ka Raudsilla krundi läänepoolne ehitusalaks planeeritud ala.	Pos 19 ja 20 paiknevad püstkojad on planeeringus muudetud likvideeritavateks. Metsamaale ehitusalasid ei kavandata.
Keskkonnaamet juhhib tähelepanu, et ehituskeeluvööndi vähendamise taotlemine Lahemaa rahvuspargis LKS § 40 lõike 3 alusel ei ole võimalik. LKS § 38 lõige 7 kohaselt kohaldatakse ehitamisele kaitsealal LKS 6. peatükis sätestatud, kui kaitse-eeskirjaga ei ole sätestatud teisiti. Lahemaa rahvuspargis on Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi ulatus ja seal kehtiv kaitsekord määratud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kaitse-eeskirjaga.	Planeerigulahendust muudeti viisil, mis ei näe ette ehituskeeluvööndi vähendamist. Hoonestusalad on kavandatud õuealadele.
Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 31 lõige 1 kohaselt on keskkonnamõju hindamise eesmärk anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta. KSH aruandes on ühe alternatiivse võimalusena (0 - alternatiiv) käsitletud olemasoleva olukorra jätkumist. Keskkonnaamet on seisukohal, et Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirjaga ja keskkonnanõuetega vastuolus olev olukord ei saa olla kavandatava tegevuse reaalseks alternatiiviks ning puudub võimalus, et senine olukord saaks detailplaneeringu alal jätkuda.	KSH koostamise metoodika näeb ette ka 0-alternatiivi ehk olemasoleva olukorra jätkumise käsitlemist. KSH aruandes on ka korduvalt

	märgitud, et antud juhul ei ole 0-alternatiivi jätkamine õiguspärane. See aga ei tähenda, et antud alternatiivi saaks metoodiliselt aruandest niisama välja jätta. KSH käsiraamat² küll märgib, et kui 0-alternatiiv on õigusaktiga vastuolus, siis null-alternatiivi analüüsimine ja teistega võrdlemine ei ole mõistlik. Sel juhul tuleks see ära märkida KSH programmis/välja töötamise kavatsuses koos vastava põhjendusega. Antud juhul näeb KSH programm ette 0-alternatiivi käsitlemist ja toob sisse tegevuse likvideerimise alternatiivina I. KSH aruande koostamisel on lähtutud KSH programmist.
KSH aruandes ei ole piisavalt analüüsitud mõju ebapärlikarbile (Margaritifera margaritifera) ja jõele. Ebapärlikarp on I kategooria kaitsealune liik, loodusdirektiivi liik, Lahemaa rahvuspargi ja Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olev liik ning Pudisoo jõgi on liigi ainukene leiukoht Eestis. KSH aruande kokkuvõttes ja järelduste osas ei ole ebapärlikarpi üleüldse käsitletud. Mõju hindamises ei ole allikmaterjalina kasutatud ebapärlikarbi kaitse tegevuskava ja analüüsitud ohutegureid,	KSH aruandes on lähtutud põhimõttest, et liigi seisundit saab mõjutada eeskätt läbi elupaigatüübi seisundi. Sellest

² Peterson, K., Kutsar, R., Metspalu, P., Vahtrus, S. ja Kalle, H. 2017. Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat. Keskkonnaministeerium, 137 lk.

mis tegevuskavas on välja toodud ning mis eeldatavalt Raudsilla puhkekeskuse tegevusega kaasnevad.	lähtuvalt on mõju ebapärlikarbile kajastatud Pärlijõe mõju hindamise käigus. Vastavalt märkusele täiendati KSH aruannet (eeskätt ptk 5.2.)
KSH aruandes Natura hindamise tabelis (lk 33) on väidetud, et ehituskeeluvööndisse uusi ehitusalasid ei kavandata, seega kooslust ei mõjutata. See ei vasta tõele, kuna praktiliselt kogu tegevus, mida planeeritakse seadustada toimub ehituskeeluvööndis, osaliselt ka veekaitsevööndis.	Lause korrigeeritud.
Nii detailplaneeringu seletuskiri, kui KSH aruanne kirjeldavad alternatiivi II (detailplaneeringu elluviimine) osas, et ehitised, mis asuvad veekaitsevööndis teisaldatakse veekaitsevööndist väljapoole. Keskkonnaameti hinnangul see päriselt nii ei ole. Näiteks säilitakse Suur peokoda Pos 11 ja selle juurde rajatud puidust terrass, mis osaliselt ulatuvad Pudisoo jõe veekaitsevööndisse. Maa-ameti geoportaalis kitsenduste kaardil on veekaitsevööndi ulatus laiem, kui detailplaneeringu põhijoonisel märgitud. Kaitse-eeskirja § 23 lõige 4 punkti 1 kohaselt ei laiene ranna ja kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld olemasoleva elamu juurde püstitatavale ehitisele, mis ei jää veekaitsevööndisse.	Veekaitsevööndi kandmisel planeeringujoonis tele on lähtunud Maa-ameti väljastatud veekaitsevööndi kaardiandmetest. Planeeringulahen dust on korrigeeritud viisil, mis näeb ette kõigi veekaitsevööndis paiknevate hoonete likvideerimist või teisaldamist.
Keskkonnaamet on seisukohal, et veekaitsevööndiga tuleb arvestada ka Taga-Raudsilla krundil Pudisoo jõega ühenduses oleval jõekäärul. Veeseaduse (VeeS) § 29 lõike 1 kohaselt moodustatakse vee kaitsmiseks hajureostuse eest ja veekogu kallaste uhtumise vältimiseks veekogu kaldaalal veekaitsevöönd. VeeS § 29 lõige 2 punkti 2 kohaselt on veekaitsevööndi ulatus kõikidel jõgedel, ojadel, allikatel 10 m. Seega tuleb Pudisoo jõe osaks oleva jõekääru veekaitsevöönd planeeringu joonisel välja tuua.	Veekaitsevööndi kandmisel planeeringujoonis tele on lähtunud Maa-ameti väljastatud ametlikust kaardikihist antud ala kohta.
KSH aruande punktis 2.2 on märgitud, et Raudsilla kinnistul võib pidada kolme ehitist õiguslikku alust omavaks sh on nimetatud grillterrassi, mis on rajatud 1978 ja renoveeritud 2007. Juhime tähelepanu, et terrassi renoveerimist ei ole samuti kooskõlastatud, seega ei saa olla tegemist seadusliku ehitisega.	Korrigeeritud.
Raudsilla krundil on uus hoonestusala kuurile, riietuskojale ja saunale kavandatud vahetult veekaitsevööndi piirile. Keskkonnaameti hinnangul	Planeeringus on muudetud

ei ole see põhjendatud, kuna kinnistul on piisavalt ruumi ja võimalusi ehitiste kavandamiseks jõest kaugemale. Pudisoo jõgi on rahvuspargi looduskaitse eesmärkide täitmiseks sh nii siseriiklikult kui rahvusvaheliselt äärmiselt oluline koht, samuti on tegemist ökoloogiliselt väga tundliku alaga. Antud hoonestusala ja ehitised ei saa paikneda veekaitsevööndi piiril.	kavandatavate hoonestusalade paiknemist ning paigutatud nad jõest kaugemale.
Detailplaneeringu lahendus ei ole kooskõlas Lahemaa rahvuspargi kultuuripärandi kaitse-eesmärkidega, mille tagamiseks on hoonetel vajalik arvestada piirkonnas väljakujunenud ehitustraditsioonidega. Olulised on samatüübiliste hoonete mastaabid ja arhitektuursed põhilahendused, ehitised ei tohi keskkonnas domineerida. Säilitatavate hoonete Pos 11 Suur peokoda, Pos 12 Kuur ja Pos 14 Grillkoda, samuti ka teisaldatavate Pos 15 Kuur, Pos 16 Riietuskoda ja Pos 17 Saun maht ja arhitektuurne lahendus ei ole piirkonnale iseloomulik. Need hooned ei sobitu Lahemaa rahvuspargi arhitektuuritraditsioonidega. Nende hoonete seadustamine ei ole võimalik. Hoonete kavandamisel lähtuda Uuri küla hoonestuse üldistest arhitektuuriprintsiipidest vastavalt Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduskava 2016-2025 lisale 7.	Detailplaneeringu lisana lasti koostada maastikuarhitekti de poolt uue hoonestuslahend use kontseptsioon, mille alusel korrigeeriti detailplaneeringu s hoonestusalade paiknemist.
Detailplaneering ei käsitle Pos 18 Grillterrassi juures veekaitsevööndis asuvat kahte väiksemat rajatist (küttekolded). Antud ehitised tuleb samuti lammutada. Detailplaneeringus ei ole näidatud Raudsilla krundi idaserva planeeritud hoonestusalale rajatud atraktsioone (käimla, ronimissein, redelid jms). Tegemist on samuti ebaseaduslike ehitistega, mida ei ole Keskkonnaametiga kooskõlastatud.	Pos 18 juures paiknevad rajatised määratakse likvideeritavaks. Detailplaneeringu t täiendatakse Raudsilla krundil paikneva atraktsioonide ala osas.
Detailplaneeringu põhijoonise kohaselt muudetakse mitmes kohas ala kõlvikulist struktuuri ja metsaalad ei säili senisel kujul nagu KSH aruande peatükis 2.3.2 on väidetud. Põhikaardi järgi on metsaala jõe äär Raudsilla krundil, Taga-Radusilla krundi jõekäär, samuti ka ehitusala Raudsilla krundi lääneosas. Väljakujunenud metsaalad tuleb säilitada. LKS § 14 kohaselt on kõlvikute piiride muutmine võimalik üksnes Keskkonnaameti nõusolekul.	Metsaaladele ehitustegevust planeeringuga ei kavandata.
Detailplaneeringujoonisel on puurkaevu ja teise salvkaevu ümber näidatud hooldusala, mis tuleb nimetada ümber sanitaarkaitsealaks.	Korrigeeritud detailplaneeringu s.
Kas tuletõrje veevarustuseks pumbatakse vesi kahte eemalolevasse veehoidlasse? Olemasolev veehoidlateni viiv tee on tuletõrjeauto liikumiseks väga kitsas, mis tähendab, et vajalik on teha raiet. Tee paikneb osaliselt ka riigimaal.	Veevõtukoht on planeeritud olemasoleva parkla kõrvale. Parklas on piisavalt ruumi päästeauto manööverdamise ks. Veehoidlate

	juurde ei ole päästeautol vajalik sõita.
Esitatud külastuskoormuse mahud (välja on toodud, et kompleks mahutab 100 inimest) ja sellest tulenev veetarve ning reostuskoormus ei ole usutavad. Raudsilla puhkekeskuse kodulehel reklaamitakse, et ainuüksi üks hoone mahutab 400 inimest.	Kompleksi kohtade arv on praegusel ajal arendaja andmetel normaaltingimustes ü 100 kohta (50 magamiskohta) ja seda ei plaanita muuta ka tulevikus. Kompleksi inimeste mahutavus võib olla suurem. Kompleksis on võimalik tõepoolest korraldada päevaseid üritusi (seminarid, kontserdid, pulmatseremooniad) mahtuvuse poolest maksimaalselt kuni 400 inimesele, kuid sellise mahuga üritused on võrdlemisi erandlikud ning eeldavad ilmselt ka tulevikus ajutiste lisalahenduste kasutamist reoveekäitluseks st ei ole otstarbekas projekteerida reoveepuhastit niivõrd suurele koormusele, vaid sellise mahuga ürituste korral

	tuleb kasutada täiendavalt teisaldatavaid rendikäimlaid. Samuti kasutatakse toitlustusel catering teenust (kohapealset toidu valmistamist, nõude pesu jms ei toimu) ning päevane külastajaskond ei kasuta reeglina samal ajal saunu, dušše vms.
Vajalik on ajakohastada KSH osapoolte koosseis. Keskkonnaameti struktuuriüksuseks on Põhja regioon mitte enam Harju-Järva-Rapla regioon. Harju Maavalitsust enam ei eksisteeri. Lisada antud loetelusse ka Keskkonnainspeksioon	Ajakohastatud.
Keskkonnaamet 29.11.2018 nr 6-5/18/1280 -8	
Detailplaneeringu seletuskirja peatükis 1.2 toodud 9. eesmärgi sõnastus on arusaamatu. Keskkonnaamet palub sõnastust korrigeerida.	Sõnastus tuleneb planeeringu lähteülesandest. Lähteülesannet planeeringu seletuskirjas muuta ei ole võimalik.
KSH aruande peatükis 4.6 nimetatud karulaugu õige ladinakeelne nimetus on Allium ursinum. Keskkonnaamet palub nimetust korrigeerida.	Korrigeeritud.
KSH aruande peatüki 5.12 4. lõigu viimase lause mõte on arusaamatu. Keskkonnaamet palub lauset korrigeerida.	Korrigeeritud.
Oma 11.04.2018 kirjas pidas Keskkonnaamet Taga-Raudsilla krundil omavoliliselt avatud jõekäärul vajalikuks arvestada veekaitsevööndiga, kuna tegemist on Pudisoo jõega ühenduses oleva osaga ja mida on ala kaitse-eesmärkide kaitseks vajalik rakendada. Detailplaneering ja KSH aruanne näevad ette olemasoleva situatsiooni st avatud jõekääru ning selle kaldal asuva nn Tagasauna säilimise. Veekaitsevööndiga arvestatud ei ole. KSH aruande kohaselt on veekaitsevööndi kandmisel planeeringujoonisele lähtunud Maa-ameti väljastatud ametlikust kaardikihist. Keskkonnaamet on seisukohal, et avatud jõekääru ja nn Tagasauna seadustamiseks tuleb KSH käigus hinnata ka avatud jõekääru ning selle kaldal asuva sauna kasutamisega kaasnevaid mõjusid Pudisoo	Lisatud KSH aruandesse peatükk 5.2.1.

jõe ja selle elustikule ning vajadusel kavandada jõe kaitseks leevendavaid meetmeid. KSH aruandes on eeltooduga seonduv käsitlemata. Detailplaneeringuala paikvaatlusel 16.11.2018 viibis kohal ka kinnistu omanik Kurmet Ossip, kes tegi ettepaneku lasta jõekäär kinni kasvada st loobuda selle regulaarsest puhastamisest jõe vooluga sisse kanduvatest setetest. Keskkonnaamet on seisukohal, et tegemist võib olla arvestatava lahendusvariandiga, kuid kuna tegemist on Pudisoo jõega ühenduses oleva osaga, on selle rakendamiseks vajalik küsida hinnangut ka kalastikuekspertidelt.	
Detailplaneeringualale on AB Artes Terrae OÜ poolt koostatud uushoonestuse kontseptsioon (ürituste hoone 540 m² ning terrass, kaks majutus- ja majandushoonet maksimaalse ehitisealuse pinnaga 96 m², 10 tipitelki ehitisealuse pinnaga kokku 200 m² ja kolm hoonet pesuruumidele ja WC-dele ehitisealuse pinnaga kokku 240 m²). Hoonete paiknemine ja mahud täpsustatakse hilisemates töötappides eraldiseisva arhitektuurse lahendusena. Keskkonnaamet annab teada, et kuna Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute detailplaneeringu näol on tegemist külamaastikus olulist ruumilist mõju omava detailplaneeringuga, kaasame detailplaneeringu kooskõlastamise menetlusse Lahemaa rahvuspargi arhitektuurinõukogu (Lahemaa rahvuspargi koostöökogu juures tegutsev nõuandev ekspertgrupp, kelle ülesanne on nõustada rahvuspargi valitsejat ehituslikes küsimustes). Ehitustingimuste kavandamisel detailplaneeringus palume lähtuda Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduskavas 2016-2025 (https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/kaitse_planeerimine/lisa_7_asustusstruktuur_ja_arhitektuur_kirjeldused_ja_ehitussoovitused_kylade_kaupa.pdf) antud soovitustest hoonete arhitektuursele lahendusele ning materjalikasutusele.	Teatavaks võetud.
Alale planeeritakse rajada puurkaev, mille kavandatav veevõtu kogus on üle 5m³ ööpäevas, seetõttu tuleb vastavalt veeseadusele veevõtuks põhjaveest ja heitvee suublasse juhtimiseks või immutamiseks maasse taotleda vee erikasutusluba arvestades veeseaduses ja keskkonnaministri 26.03.2002 määruses nr 18 „Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid“ toodud nõudeid. Heitvee puhastamisel ja pinnasesse immutamisel juhinduda Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“ nõuetest. Juhul kui vajalikku immutussügavust ei ole võimalik tagada, tuleb ette näha kogumismahuti rajamine.	Teatavaks võetud. Asjaolud on kirjas ka KSH aruande ptk 5.11.
Detailplaneeringu seletuskirja punktis 1.6 on kirjas, et sihtotstarvete muutmise planeeringualal ei muuda Kuusalu valla kehtivat üldplaneeringut. KSH aruande punktis 3.2 jõutakse järeldusele, et Detailplaneering on üldplaneeringut muutev, kuna nähakse ette ehituskeeluvööndi vähendamist ja maakasutuse sihtotstarbe	KSH aruande punkt 3.2. on korrigeeritud.

muutmist. Keskkonnaamet palub korrigeerida dokumentide sõnastust nii, et see oleks üheselt arusaadav.	
Keskkonnaamet 05.02.2019 nr 6-5/19/31	
1. KSH aruande punktis 5.2.1 <i>Tagasauna mõjud</i> (lk 30) ei ole sisuliselt põhjendatud, miks ei ole arvestatav alternatiiv jõekääru sissevoolu sulgemine tammiga. Argument, et igasugune ehitustegevus veekogus Natura elupaigas on riskitegevus, millega ei ole oodata positiivsete mõjude kaasnemist, ei ole sisuline. Keskkonnaameti hinnangul on kunagi kaevatud jõekääru sulgemiseks kolm võimalust, mida KSH aruandes tuleks käsitleda. Need on KSH-s kirjeldatud variant jätta kunagi kaevatud tehisklik jõelooge looduslikule arengule, sulgeda maakividest paisuga jõekääru välja- ja sissevool või sulgeda ainult välja- või sissevool. Lahendus jätta jõelooge looduslikule arengule st mitte puhastada enam settest ja oksarisust on variantidest tõenäoliselt kõige aeglasem.	Täiendati ptk 5.2.1 vastavalt märkusele.
2. Nii KSH aruandes (lk 30), kui planeeringu seletuskirjas (lk 18) on toodud leevendusmeede, mille kohaselt tuleb uued nõuetele vastavad pesemishooned ja WC-d kavandada väljapoole Pudisoo jõe ehituskeeluvööndit. Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirja § 3 lõike 4 kohaselt on Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi ulatus 100 m. Kogu planeeringuala hoonestus (olemasolev ja kavandatav) jääb Pudisoo jõe ehituskeeluvööndisse. Uued pesemishooned ning WC-d tuleb kavandada väljapoole veekaitsevööndit. Keskkonnaamet palub korrigeerida sõnastust.	Sõnastus korrigeeritud.
3. Keskkonnaamet palub korrigeerida planeeritav ehitisealune pind Raudsilla kinnistul, mis on 990 m ² , mitte 910 m ² .	Korrigeeritud.
Keskkonnaamet 01.03.2019 nr 6-5/19/31-3	
Keskkonnaamet on tutvunud 18.02.2019 saadetud detailplaneeringu materjalidega ning märgib, et ehitustegevus võib Natura alal asuvas jões kõne alla tulla juhul, kui see on otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või on selleks otseselt vajalik. Seega ei ole päris korrektne KSH aruande punktis 5.2.1 toodud järeldus, et kuna igasuguse ehitustegevusega jões kaasneb vähesel määral negatiivsete mõjude risk, ei saa Natura põhimõtetest lähtuvalt ehitamist jõe sulgemiseks lubada. Keskkonnaamet teeb ettepaneku sõnastust korrigeerida.	Sõnastus korrigeeritud.

Kasutatud allikmaterjalid

Kirjandus ja kasutatud allikad

Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühing MTÜ. 2013. Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis.

Hendrikson & Ko OÜ. 2008. Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne. Tartu.

Jürgenstein, T. 2015. Veeliste elupaikade taastamise ökoloogiline ekspertiis. Lõpparuanne. Pudisoo jõgi (registrikood VEE1080600).

Keskkonnaamet. 2016. Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskava 2016–2025.

OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus. 2016. Emapärlikarbi ajalooliste ning potentsiaalsete elupaigajõgede inventuur. Tartu.

Peterson, K., Kutsar, R., Metspalu, P., Vahtrus, S. ja Kalle, H. 2017. Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat. Keskkonnaministeerium.

Piirimäe, K., Kiiker, K., Raidla, M., Malleus, M., Jürgenstein, T. 2016. Pudisoo jõe (Pärlijõe) veetasemete ja jõesängis liikuvate setete seirevõrgustiku loomise ettevalmistamine koos valgala analüüsiga. Aruanne.

Õigusaktid, standardid

Jäätmeseadus. RT I, 04.01.2013, 34. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104012013034>

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. RT I 2005, 15, 87. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122011015?leiaKehtiv>

Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri. RT I, 26.02.2015, 33. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/126022015033>

Looduskaitse seadus. RT I, 30.12.2011, 13. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122011013>

Planeerimisseadus. RT I, 26.02.2015, 3. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104052017004?leiaKehtiv>

Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed. RT I, 04.12.2012, 1. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104122012001>

Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu. RT I, 08.05.2012, 12. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/108052012012>

Planeeringud, arengukavad, strateegiad

Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030. Kättesaadav: <http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=462256/keskkonnastrateegia.pdf>

Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“. Kehtestatud Harju maavanema 11.02.2003 korraldusega nr 356-k.

Kuusalu valla üldplaneering. Kehtestatud Kuusalu vallavolikogu 19.12.2001 otsusega nr 68.

Andmebaasid

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem): <http://loodus.keskkonnainfo.ee>

eElurikkus: <http://elurikkus.ut.ee/>

Keskkonnaregister: <http://register.keskkonnainfo.ee>

Maa-ameti geoportaal: <http://geoportaal.maaamet.ee>

Seireveeb: <http://seire.keskkonnainfo.ee/>

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Lisad

Lisa 1 - KSH programm

Kättesaadav: <http://adepte.ee/wp-content/uploads/2017/12/KSH-programm.pdf>

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Lisa 2 - KSH aruande avalikustamise dokumendid

Kuusalu valla veebileht

e | www.kuusalu.ee/otsing?p_p_auth=DLau68lQ&p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_i...

UURI KÜLA RAUDSILLA JA TAGA-RAUDSILLA MAAÜKSUSTE DETAILPLANEERINGU ESKIISI JA KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ARUANDE AVALIKUSTAMINE

« Tagasi

Kuusalu Vallavalitsus teatab Uuri küla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Detailplaneeringu ja KSH koostamine on algatatud Kuusalu Vallavalitsuse 15.02.2007 korraldusega nr 167. Planeeringu eesmärk on ehitusõiguse määramine, maakasutuse sihtotstarbe täpsustamine, juurdepääsutee, tehovarustuse, liikluskorralduse, heakorrastuse ja haljastuse lahendamine, kõigi vajalike piirangute ja servituutide määramine. Planeeritava ala suurus on 6,65 ha. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Kuusalu valla üldplaneeringu muutmiseks.

KSH eesmärk on esitada detailplaneeringu koostamise käigus keskkonnamõjude ettepanekuid ja meetmeid, mis leevendaksid ja ennetaksid detailplaneeringu elluviimisest tulenevaid võimalikke negatiivseid mõjusid.

KSH viib läbi Adepte Ekspert OÜ (Tuukri 54, 10120 Tallinn; kontaktisik Piret Toonpere tel 505 9914, e-post piret@adepte.ee).

Detailplaneeringu koostaja on Klotoid OÜ (Rohu 5, 93819 Kuressaare; kontaktisik Indrek Himmist tel 508 4489, e-post indrek@klotoid.ee).

Kavandatud tegevuse arendaja on osatühing Reteera (Valdeku tn 168, 11217 Tallinn).

Detailplaneeringu koostamise algataja, korraldaja ja kehtestaja on Kuusalu Vallavalitsus (Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Harju maakond; kontaktisik Kadi Raudla tel 606 6379, e-post kadi.raudla@kuusalu.ee).

KSH üle teostab järelevalvet Keskkonnaameti Põhja regioon (Viljandi mnt 16, 11216 Tallinn).

Detailplaneeringu eskiisi ja KSH aruandega on võimalik tutvuda perioodil 08.-30.03.2018 Kuusalu Vallavalitsuses, Kuusalu valla kodulehel ja OÜ Adepte Ekspert kodulehel <http://adepte.ee/dokument/raudsilla-dp-ksh/>

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi detailplaneeringu ja KSH aruande kohta saab esitada Kuusalu Vallavalitsusele kirjalikult Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Harju maakond või vallavalitsus@kuusalu.ee kuni 30.03.2018.

KSH aruande avalik arutelu toimub 04.04.2018 kell 17 Kuusalu Vallavalitsuse koosolekute ruumis (Kuusalu tee 33, II korrus).

Kavandatud tegevusega ei kaasne riigipiiri ülest keskkonnamõju. Planeeringuala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa linnu- ja looduslal. Seega on võimalik mõju esinemine Natura alale.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Avalikustamise kiri

piret@adepte.ee

Saatja: Piret Toonpere <piret@adepte.ee>
Saatmisaeg: teisipäev, 6. märts 2018 14:12
Adressaat: 'pohja@keskkonnaamet.ee'; 'info@eko.org.ee'; 'harjumaa@kki.ee'; 'rmk@rmk.ee'; 'pohja@terviseamet.ee'; 'pohja@rescue.ee'; 'info@rahandusministeerium.ee'
Teema: Teade: Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja KSH aruand avalikustamine

Teavitame Teid Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Detailplaneeringu ja KSH koostamine on algatatud Kuusalu Vallavalitsuse 15.02.2007 korraldusega nr 167. Planeeringu eesmärk on ehitusõiguse määramine, maakasutuse sihtotstarbe täpsustamine, juurdepääsutee, tehnovarustuse, liikluskorralduse, heakorrasuse ja haljastuse lahendamine, kõigi vajalike piirangute ja servituutide määramine. Planeeritava ala suurus on 6,65 ha. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Kuusalu valla üldplaneeringu muutmiseks. KSH eesmärk on esitada detailplaneeringu koostamise käigus keskkonnavalitsuse ettepanekuid ja meetmeid, mis leevendaksid ja ennetaksid detailplaneeringu elluviimisest tulenevaid võimalikke negatiivseid mõjusid.

KSH viib läbi Adepte Ekspert OÜ (kontakt: Tuukri 54, Tallinn, 10120; kontaktisik: Piret Toonpere, tel 5059914, e-post piret@adepte.ee).

Detailplaneeringu koostaja on Klotoid OÜ (Rohu 5, Kuressaare 93819; kontaktisik: Indrek Himmist, tel: +372 508 4489, post: indrek@klotoid.ee).

Kavandatud tegevuse arendajaks on osaühing Reteera (Valdeku tn 168, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11217).

Detailplaneeringu koostamise algatajaks, korraldajaks ja kehtestajaks on Kuusalu Vallavalitsus (Kuusalu tee 35b, Kuusa alevik, 74601 Kuusalu vald, Harju maakond; kontaktisik: Kadi Raudla, tel 606 6379, e-post kadi.raudla@kuusalu.ee).

KSH üle teostab järelevalvet Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioon (Viljandi mnt 16, 11216 Tallinn).

Detailplaneeringu eskiisi ja KSH aruandega on võimalik tutvuda perioodil **08.-30.03.2018** Kuusalu Vallavalitsuses, Kuusalu valla kodulehel <http://www.kuusalu.ee/planeeringute-teated/> ja OÜ Adepte Ekspert kodulehel <http://adepte.ee/dokument/raudsilla-dp-ksh/>

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi detailplaneeringu ja KSH aruande kohta saab esitada Kuusalu Vallavalitsusele **kirjalikult Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Harju maakond või vallavalitsus@kuusalu.ee kuni 30.03.2018.**

KSH aruande avalik arutelu toimub **04.04.2018 kell 17** Kuusalu Vallavalitsuse koosolekute ruumis (Kuusalu tee 33, II korrus).

Kavandatud tegevusega ei kaasne riigipiiri ülest keskkonnamõju. Planeeringuala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa linnu- ja looduslalal. Seega on võimalik mõju esinemine Natura alale.

Parimate soovidega,

Piret Toonpere
OÜ Adepte Ekspert
keskkonnaspetsialist
tel 6732244
mob 5059914
e-post piret@adepte.ee
www.adepte.ee

Sama sisuga kiri läks ka naaberkinnistute omanikele, kelle kontakte siinkohal isikuandmete kaitseks ei esitata.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Sõnumitooja 28.02.2018

Kuusalu vallavalitsus teavitab Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest. Detailplaneeringu ja KSH koostamine on algatatud Kuusalu vallavalitsuse 15.02.2007 korraldusega nr 167. Planeeringu eesmärk on ehitusõiguse määramine, maakasutuse sihtotstarbe täpsustamine, juurdepääsutee, tehnovarustuse, liikluskorralduse, heakorrastuse ja haljastuse lahendamine, kõigi vajalike piirangute ja servituutide määramine. Planeeritava ala suurus on 6,65 ha. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Kuusalu valla üldplaneeringu muutmiseks. KSH eesmärk on esitada detailplaneeringu koostamise käigus keskkonnamõjude ettepanekuid ja meetmeid, mis leevendaksid ja ennetaksid detailplaneeringu elluviimisest tulenevaid võimalikke negatiivseid mõjusid. KSH viib läbi Adepte Ekspert OÜ (Tuukri 54, 10120 Tallinn; kontaktisik Piret Toonpere, tel 505 9914, e-post piret@adepte.ee). Detailplaneeringu koostaja on Klotoid OÜ (Rohu 5, 93819 Kuressaare; kontaktisik Indrek Himmist tel 508 4489, e-post indrek@klotoid.ee). Kavandatud tegevuse arendaja on osaühing Reteera (Valdeku tn 168, 11217 Tallinn). Detailplaneeringu koostamise algataja, korraldaja ja kehtestaja on Kuusalu vallavalitsus (Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Harju maakond; kontaktisik Kadi Raudla tel 606 6379, e-post kadi.raudla@kuusalu.ee). KSH üle teostab järelevalvet keskkonnaameti Põhja regioon (Viljandi mnt 16, 11216 Tallinn). Detailplaneeringu eskiisi ja KSH aruandega on võimalik tutvuda perioodil 08.-30.03.2018 Kuusalu vallavalitsuses, Kuusalu valla kodulehel <http://www.kuusalu.ee/planeeringute-teated-2018> ja OÜ Adepte Ekspert kodulehel <http://adepte.ee/dokument/raudsilla-dp-ksh/>. Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi detailplaneeringu ja KSH aruande kohta saab esitada Kuusalu vallavalitsusele kirjalikult Kuusalu tee 35b, Kuusalu alevik, 74601 Kuusalu vald, Harju maakond või e-posti teel vallavalitsus@kuusalu.ee kuni 30.03.2018. KSH aruande avalik arutelu toimub 04.04.2018 kell 17 Kuusalu vallavalitsuse koosolekute ruumis (Kuusalu tee 33, II korrus). Kavandatud tegevusega ei kaasne riigipiiri ülest keskkonnamõju. Planeeringuala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa linnu- ja loodusalaal. Seega on võimalik mõju esinemine Natura alale.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Protokoll ja osalejate nimekiri

Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu protokoll

Toimumise aeg: 04 aprill 2018 kell 17.00-17.20
Toimumise koht: Kuusalu Vallavalitsus
Protokollija: Piret Toonpere
Juhataja: Piret Toonpere
Osalejad: osalejate nimekiri lisatud eraldi lehel

Koosoleku käik:

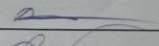
- Kuusalu Vallavalitsuse esindaja Janne Heredia juhatas koosoleku sisse.
- Adepte Ekspert OÜ (KSH koostaja) esindaja Piret Toonpere tutvustas lühidalt keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) käiku ja aruannet.
- Kuna huvilisi arutelule ei tulnud, siis koosolek lõpetati küsimuste ja ettepanekute puudumise tõttu.

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu

Kuusalu Vallavalitsus; 04.04.2018, koosoleku algusaeg kell 17:00

Osalejate nimekiri

	Nimi	Esindatav huvigrupp/organisatsioon	Kontakt (e-post, telefon)	Allkiri
1	Piret Toomaru	Adepte Export OÜ	piret@adepte.ee 5053388	
2	Janae Hendia	Kuusalu Vallavalitsus	janae.hendia@kuusalu.ee	
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Lisa 3 - KSH aruande avalikustamise ja kooskõlastamise käigus laekunud ettepanekud, seisukohad ja vastuskirjad

Terviseamet 16.03.2018 nr 9.3-4/1687

TERVISEAMET HEALTH BOARD

Kuusalu Vallavalitsus
vallavalitsus@kuusalu.ee

Teie: 06.03.2018
Meie: 16.03.2018 nr 9.3-4/1687

Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu eskiis ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruanne

Teavitaste Terviseametit Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest. Detailplaneeringu ja KSH koostamine on algatatud Kuusalu Vallavalitsuse 15.02.2007 korraldusega nr 167.

Planeeritav ala suurusega 7,4 ha asub Kuusalu vallas Uuri külas Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksustel. Planeeringuala piirneb põhja-lääne suunas Pudisoo (Pärlijõgi) jõega, põhjast ja idast piirneb planeeringuala Loksa metskonna maadega ning idast ja lõunast Juhani, Peetri ja Saekose kinnistutega. Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksustel paikneb väljakujunenud turismitalu- ja matkakompleks, kus on olemas peoruumid, saunad, grillimiskohad ja hooned, kus pakutakse elamusmajutust (ööbimine parvel, onnis, metsavenna punkris, küünis, hobuvankril jne). Raudsilla kinnistul asuvad kokku 16 erinevat hoonet ja 1 salvkaev ning Taga-Raudsilla kinnistul on 8 hoonet, 1 salvkaev ja päikesepaneelid.

Detailplaneeringuga on kavandatud olemasolevate ehitiste seadustamine, osaliselt on selle eelduseks Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi vähendamine (püstkodade säilitamiseks). Osad ehitised (käimlad, pesemiskuurid) on kavandatud likvideerida ja ehitised, mis asuvad veekaitsevööndis teisaldada veekaitsevööndist väljapoole. Planeeringu eesmärk on ehitusõiguse määramine, maakasutuse sihtotstarbe täpsustamine, juurdepääsutee, tehnovarustuse, liikluskorralduse, heakorrasuse ja haljastuse lahendamine, kõigi vajalike piirangute ja servituutide määramine. Olmevee vajaduse tarbeks on planeeritud rajada uus puurkaev (sanitaaralaga 50 m) ning reovee käitlemiseks puhasti koos imbsüsteemiga. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Kuusalu valla üldplaneeringu muutmiseks.

Terviseamet on tutvunud Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandega ning juhib tähelepanu järgnevatele terviseohutust puudutavatele punktidele, millega detailplaneeringu koostamisel täiendavalt arvestada:

- Uue puurkaevu kasutusele võtmisel tuleb järgida sotsiaalministri 02.01.2003 määruse nr 1 „Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded“ nõudeid.

Paldiski mnt 81 Tel +372 794 3500
10617 Tallinn

www.terviseamet.ee e-post: kesk@terviseamet.ee
Registrikood 70008799

Kemikaaliohutuse osakond:
Tervishoiuteenuste osakond:
Erakorralise meditsiini osakond:
Järelevalve osakond:
Meditsiiniseadmete osakond:
Kesklabor:
Tartu labor:
Kohtla-Järve labor:

Paldiski mnt 81, Tallinn tel 794 3552
Paldiski mnt 81, Tallinn tel 650 9861
Paldiski mnt 81, Tallinn tel 650 9860
Paldiski mnt 81, Tallinn tel 794 3724
Põllu 1a, Tartu tel +372 5809 4339
Paldiski mnt 81, Tallinn tel 794 3600
Põllu 1a, Tartu tel +372 5809 3071
Kalevi 10, Kohtla-Järve tel +372 5880 3572

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

- Planeeringualale tuleb tagada sotsiaalministri 31.07.2001 määruse nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimetodid“ kvaliteedinõuetele vastav joogivesi.
- Veeseaduse § 28 lõikest 1 lähtuvalt on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veeomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. Põhjavee sanitaarkaitsealal laiusega 30 m või 50 m on lubatud vaid veehaarderajatiste teenindamine, metsa hooldamine, heintaimede niitmine, veeseire. Muud objektid (sh teed) ja tegevused ei ole veeseaduse alusel põhjaveehaarde sanitaarkaitsealas (30 m või 50 m) lubatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Natalja Šubina
Põhja talituse direktor

Kristel Kallaste 56 293 251 kristel.kallaste@terviseamet.ee

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Adepte Ekspert OÜ 04.03.2019

Saatja: piret@adepte.ee

Saatmisaeg: esmaspäev, 4. märts 2019 10:25

Adressaat: 'pohja@terviseamet.ee'

Koopia: 'kristel.kallaste@terviseamet.ee'

Teema: Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste DP ja KSH aruandest

Terviseamet esitas 16.03.2018 kirjaga nr 9.3-4/1687 märkused Kuusalu valla Raudsilla ja Taga-Raudsilla maaüksuste detailplaneeringu eskiisi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande kohta. Alates märkuste esitamise ajast on toimunud detailplaneeringu ja KSH täiendamine, sh uue hoonestuslahenduse kontseptsiooni jms koostamine, vastavalt Keskkonnaameti esitatud ettepanekutele. Käesolevaga anname teada, et praeguseks on planeering ja KSH aruanne täiendatud vastavalt kõigile laekunud ettepanekutele ning KSH aruanne esitatakse Keskkonnaametile heakskiitmiseks. Kõik Terviseameti esitatud märkused võeti arvesse ning lisati KSH aruande ptk 6 esitatud meetmete juurde ning neid arvestatakse detailplaneeringus.

Täiendatud planeeringu ja KSH materjalid on leitavad <http://adepte.ee/dokument/raudsilla-dp-ksh/> Laekunud ettepanekute ja märkuste arvestamise ülevaade on esitatud KSH aruande peatükis 8 olevas tabelis.

Parimate soovidega,

Piret Toonpere
OÜ Adepte Ekspert
keskkonnaspetsialist
tel 6732244
mob 5059914
e-post piret@adepte.ee

Keskkonnaamet 11.04.2018 nr 6-5/18/1280 -6

KESKKONNAAMET

Piret Toonpere
Adepte Ekspert OÜ
piret@adepte.ee

Teie 06.03.2018

Meie 11.04.2018 nr 6-5/18/1280-6

**Ettepanekud Raudsilla ja Taga-Raudsilla
detailplaneeringu keskkonnamõju
hindamise aruande täiendamiseks**

Austatud Piret Toonpere

Teavitasite Keskkonnaametit Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande avalikust väljapanekust. Teie kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 06.03.2018 numbri 6-3/17/300-39 all.

Detailplaneeringuala Raudsilla (katastritunnus 35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (katastritunnus 35203:001:1690) katastriüksustel paikneb Lahemaa rahvusparkis Lahemaa piiranguvööndis Pärlijõe/Pudisoo jõe (VEE1080600) kaldal suures osas jõe ehituskeeluvööndis (100 m) ja veekaitsevööndis (10 m). Lahemaa rahvusparkis kehtib looduskaitseaduses (edaspidi LKS) ja Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määruses nr 18 „Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/126022015033>) (edaspidi kaitse-eeskiri) sätestatud kaitsekord.

LKS § 14 lõige 1 punkti 5 kohaselt ei või kaitsealal ilma kaitseala valitseja nõusolekuta kehtestada detailplaneeringut. LKS § 14 lõigete 2 ja 3 alusel ei kooskõlasta kaitseala valitseja nõusolekut vajavat tegevust, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit või seab kooskõlastamisel kirjalikult tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist ega kaitseala seisundit.

Keskkonnaamet tutvus esitatud materjalidega, viis 21.03.2018 läbi ala paikvaatluse ning esitab materjalide kohta järgmised seisukohad ja märkused:

1. Detailplaneering on vastuolus Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirjaga. Kaitse-eeskirja § 23 lõige 1 punkti 2 kohaselt on piiranguvööndis keelatud hoonete püstitamine metsamaal. Raudsilla krundil on planeeritud säilitada metsamaal Pos 19 ja Pos 20 asuvad magamis- ja suitsukojad (6 tk) taotledes Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi vähendamist. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et hoonete ehitamise keeld metsamaal on rahvusparkis kehtiv erinõue, mida ehituskeeluvööndi vähendamisega muuta ei saa. Seega tuleb need püstkojad likvideerida. Põhikaardi järgi on metsamaa ka Raudsilla krundi läänepoolne ehitusalaks planeeritud ala.
2. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et ehituskeeluvööndi vähendamise taotlemine Lahemaa rahvusparkis LKS § 40 lõike 3 alusel ei ole võimalik. LKS § 38 lõige 7 kohaselt kohaldatakse ehitamisele kaitsealal LKS 6. peatükis sätestatud, kui kaitse-eeskirjaga ei ole

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

- sätestatud teisiti. Lahemaa rahvuspargis on Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi ulatus ja seal kehtiv kaitsekord määratud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kaitse-eeskirjaga.
3. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 31 lõige 1 kohaselt on keskkonnamõju hindamise eesmärk anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta. KSH aruandes on ühe alternatiivse võimalusena (0 - alternatiiv) käsitletud olemasoleva olukorra jätkumist. Keskkonnaamet on seisukohal, et Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirjaga ja keskkonnanõuetega vastuolus olev olukord ei saa olla kavandatava tegevuse reaalseks alternatiiviks ning puudub võimalus, et senine olukord saaks detailplaneeringu alal jätkuda.
 4. KSH aruandes ei ole piisavalt analüüsitud mõju ebapärlikarbile (*Margaritifera margaritifera*) ja jõele. Ebapärlikarp on I kategooria kaitsealune liik, loodusdirektiivi liik, Lahemaa rahvuspargi ja Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olev liik ning Pudisoo jõgi on liigi ainukene leiukoht Eestis. KSH aruande kokkuvõttes ja järelduste osas ei ole ebapärlikarpi üldse käsitletud. Mõju hindamises ei ole allikmaterjalina kasutatud ebapärlikarbi kaitse tegevuskava ja analüüsitud ohutegureid, mis tegevuskavas on välja toodud ning mis eeldatavalt Raudsilla puhkekeskuse tegevusega kaasnevad.
 5. KSH aruandes Natura hindamise tabelis (lk 33) on väidetud, et ehituskeeluvööndisse uusi ehitusalasid ei kavandata, seega kooslust ei mõjutata. See ei vasta tõele, kuna praktiliselt kogu tegevus, mida planeeritakse seadustada toimub ehituskeeluvööndis, osaliselt ka veekaitsevööndis.
 6. Nii detailplaneeringu seletuskiri, kui KSH aruanne kirjeldavad alternatiivi II (detailplaneeringu elluviimine) osas, et ehitised, mis asuvad veekaitsevööndis teisaldatakse veekaitsevööndist väljapoole. Keskkonnaameti hinnangul see päriselt nii ei ole. Näiteks säilitakse Suur peokoda Pos 11 ja selle juurde rajatud puidust terrass, mis osaliselt ulatuvad Pudisoo jõe veekaitsevööndisse. Maa-ameti geoportaalil kitsenduste kaardil on veekaitsevööndi ulatus laiem, kui detailplaneeringu põhijoonisel märgitud. Kaitse-eeskirja § 23 lõige 4 punkti 1 kohaselt ei laiene ranna ja kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld olemasoleva elamu juurde püstitatavale ehitisele, mis ei jää veekaitsevööndisse.
 7. Keskkonnaamet on seisukohal, et veekaitsevööndiga tuleb arvestada ka Taga-Raudsilla krundil Pudisoo jõega ühenduses oleval jõekäärul. Veeseaduse (VeeS) § 29 lõike 1 kohaselt moodustatakse vee kaitsmiseks hajureostuse eest ja veekogu kallaste uhtumise vältimiseks veekogu kaldaalal veekaitsevöönd. VeeS § 29 lõige 2 punkti 2 kohaselt on veekaitsevööndi ulatus kõikidel jõgedel, ojadel, allikatel 10 m. Seega tuleb Pudisoo jõe osaks oleva jõekääru veekaitsevöönd planeeringu joonisel välja tuua.
 8. KSH aruande punktis 2.2 on märgitud, et Raudsilla kinnistul võib pidada kolme ehitist õiguslikku alust omavaks sh on nimetatud grillterrassi, mis on rajatud 1978 ja renoveeritud 2007. Juhime tähelepanu, et terrassi renoveerimist ei ole samuti kooskõlastatud, seega ei saa olla tegemist seadusliku ehitisega.
 9. Raudsilla krundil on uus hoonestusala kuurile, riietuskojale ja saunale kavandatud vahetult veekaitsevööndi piirile. Keskkonnaameti hinnangul ei ole see põhjendatud, kuna kinnistul on piisavalt ruumi ja võimalusi ehitiste kavandamiseks jõest kaugemale. Pudisoo jõgi on rahvuspargi looduskaitse eesmärkide täitmiseks sh nii siseriiklikult kui rahvusvaheliselt äärmiselt oluline koht, samuti on tegemist ökoloogiliselt väga tundliku alaga. Antud hoonestusala ja ehitised ei saa paikneda veekaitsevööndi piiril.
 10. Detailplaneeringu lahendus ei ole kooskõlas Lahemaa rahvuspargi kultuuripärandi kaitse-eesmärkidega, mille tagamiseks on hoonetel vajalik arvestada piirkonnas väljakujunenud ehitustraditsioonidega. Olulised on samatüübiliste hoonete mastaabid ja arhitektuursed põhilahendused, ehitised ei tohi keskkonnas domineerida. Säilitatavate hoonete Pos 11 Suur peokoda, Pos 12 Kuur ja Pos 14 Grillkoda, samuti ka teisaldatavate Pos 15 Kuur, Pos 16 Riietuskoda ja Pos 17 Saun maht ja arhitektuurne lahendus ei ole piirkonnale iseloomulik. Need hooned ei sobitu Lahemaa rahvuspargi arhitektuuritraditsioonidega. Nende hoonete seadustamine ei ole võimalik. Hoonete

kavandamisel lähtuda Uuri küla hoonestuse üldistest arhitektuuriprintsiipidest vastavalt Lahemaa rahvusparki kaitsekorralduskava 2016-2025 lisale 7.

11. Detailplaneering ei käsitle Pos 18 Grillterrassi juures veekaitsevööndis asuvat kahte väiksemat rajatist (küttekolded). Antud ehitised tuleb samuti lammutada. Detailplaneeringus ei ole näidatud Raudsilla krundi idaserva planeeritud hoonestusalale rajatud atraktsioone (käimla, ronimissein, redelid jms). Tegemist on samuti ebaseaduslike ehitistega, mida ei ole Keskkonnaametiga kooskõlastatud.
12. Detailplaneeringu põhijoonise kohaselt muudetakse mitmes kohas ala kõlvikulist struktuuri ja metsaalad ei säili senisel kujul nagu KSH aruande peatükis 2.3.2 on väidetud. Põhikaardi järgi on metsaala jõe äär Raudsilla krundil, Taga-Raudsilla krundi jõekäär, samuti ka ehitusala Raudsilla krundi lääneosas. Väljakujunenud metsaalad tuleb säilitada. LKS § 14 kohaselt on kõlvikute piiride muutmine võimalik üksnes Keskkonnaameti nõusolekul.
13. Detailplaneeringujoonisel on puurkaevu ja teise salvkaevu ümber näidatud hooldusala, mis tuleb nimetada ümber sanitaarkaitsealaks.
14. Kas tuletorje veevarustuseks pumbatakse vesi kahte eemalolevasse veehoidlasse? Olemasolev veehoidlateni viiv tee on tuletorjeauto liikumiseks väga kitsas, mis tähendab, et vajalik on teha raiet. Tee paikneb osaliselt ka riigimaal.
15. Esitatud külastuskoormuse mahud (välja on toodud, et kompleks mahutab 100 inimest) ja sellest tulenev veetarve ning reostuskoormus ei ole usutavad. Raudsilla puhkekeskuse kodulehel reklaamitakse, et ainuüksi üks hoone mahutab 400 inimest.
16. Vajalik on ajakohastada KSH osapoolte koosseis. Keskkonnaameti struktuuriüksuseks on Põhja regioon mitte enam Harju-Järva-Rapla regioon. Harju Maavalitsust enam ei eksisteeri. Lisada antud loetelusse ka Keskkonnainspeksioon.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rein Urman
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Põhja regioon

Christopher-Andre Kontus 674 4809
Christopher-Andre.Kontus@keskkonnaamet.ee

Riina Pomerants 502 4338
riina.pomerants@keskkonnaamet.ee

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Adepte Ekspert OÜ 31.10.2018

Keskkonnaameti Põhja regioon

pohja@keskkonnaamet.ee

Kuusalu Vallavalitsus

vallavalitsus@kuusalu.ee

Teie: 11.04.2018 nr 6-5/18/1280-6

Meie: 31.10.2018

Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandest

Keskkonnaamet esitas oma 11.04.2018 kirjaga nr 6-5/18/1280-6 ettepanekud Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu keskkonnamõju hindamise aruande täiendamiseks. Ettepanekuid arutati 02.05.2018 toimunud koosolekul Keskkonnaameti spetsialistide osavõtul. Samuti toimus mai lõpul Keskkonnaameti spetsialistide osavõtul Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute paikvaatlus.

KSH aruannet ning detailplaneeringut on täiendatud ja muudetud vastavalt esitatud ettepanekutele. Sealjuures on koostatud AB ARTES TERRAE OÜ poolt Keskkonnaameti poolt soovitatud Raudsilla matkakeskuse uushoonestuse kontseptsioon (edaspidi kontseptsioon). Eeskätt kontseptsiooni koostamine oli aeganõudev tegevus, mis põhjustas täiendatud materjalide uuesti esitamise viivitust.

Lähtuvalt eeltoodust esitame käesolevaga KSH aruande ja planeeringu materjalid koos uushoonestuse kontseptsiooniga ülevaatamiseks ning täiendusettepanekute ja seisukohtade esitamiseks. Teie ettepanekute täpsem arvestamine on kajastatud KSH aruande ptk 8 esitatud tabelis.

Materjalid

on

allalaetavad:

<https://www.dropbox.com/sh/b7lpe388cgfsvdq/AADTIBgOg06Y0XfSNztfYqla?dl=0>

Parimate soovidega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Piret Toonpere

OÜ Adepte Ekspert

keskkonnaspetsialist

tel 6732244

mob 5059914

e-post piret@adepte.ee

Keskkonnaamet 29.11.2018 nr 6-5/18/1280 -8

KESKKONNAAMET

Piret Toonpere
OÜ Adepte Ekspert
piret@adepte.ee

Teie 31.10.2018

Meie 29.11.2018 nr 6-5/18/1280-8

**Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandest**

Austatud Piret Toonpere

Esitasite Keskkonnaametile 31.10.2018 ülevaatamiseks ja seisukoha andmiseks täiendatud detailplaneeringu „Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute detailplaneering“ (Osatühing Klotoid töö nr 461017; edaspidi detailplaneering) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande „Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne“ (koostanud Adepte Ekspert OÜ, töö versioon 30.10.2018; edaspidi *aruanne*). Teie kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 01.11.2018 numbri 6-5/18/1280-7 all.

Keskkonnaamet esitas ettepanekud KSH aruandele varasemalt 11.04.2018 kirjaga nr 6-5/18/1280-6 (edaspidi 11.04.2018 kiri). Detailplaneeringut ning KSH aruannet on täiendatud ja muudetud vastavalt Keskkonnaameti 11.04.2018 kirjas esitatud ettepanekutele. Materjalidele on lisatud Keskkonnaameti soovitusel valminud Raudsilla matkakeskuse uushoonestuse kontseptsioon (koostanud AB Artes Terrae OÜ).

Keskkonnaamet on tutvunud 31.10.2018 saadetud detailplaneeringu materjalidega ning esitab alljärgnevad ettepanekud ja märkused, millega palub arvestada ning mille alusel esitatud dokumente täiendada:

1. Detailplaneeringu seletuskirja peatükis 1.2 toodud 9. eesmärgi sõnastus on arusaamatu. Keskkonnaamet palub sõnastust korrigeerida.
2. KSH aruande peatükis 4.6 nimetatud karulaugu õige ladinakeelne nimetus on *Allium ursinum*. Keskkonnaamet palub nimetust korrigeerida.
3. KSH aruande peatüki 5.12 4. lõigu viimase lause mõte on arusaamatu. Keskkonnaamet palub lauset korrigeerida.
4. Oma 11.04.2018 kirjas pidas Keskkonnaamet Taga-Raudsilla krundil omavoliliselt avatud jõekäärul vajalikuks arvestada veekaitsevööndiga, kuna tegemist on Pudisoo jõega ühenduses oleva osaga ja mida on ala kaitse-eesmärkide kaitseks vajalik rakendada. Detailplaneering ja KSH aruanne näevad ette olemasoleva situatsiooni st avatud jõekääru ning selle kaldal asuva nn Tagasauna säilimise. Veekaitsevööndiga arvestatud ei ole. KSH aruande kohaselt on veekaitsevööndi kandmisel planeeringujoonisele lähtunud Maa-ameti väljastatud ametlikust kaardikihist. Keskkonnaamet on seisukohal, et avatud jõekääru ja nn Tagasauna seadustamiseks tuleb KSH käigus hinnata ka avatud jõekääru ning selle kaldal asuva sauna kasutamisega kaasnevaid mõjusid Pudisoo jõele ja selle elustikule ning vajadusel kavandada jõe kaitseks leevendavaid meetmeid. Keskkonnaamet on eeltooduga seonduv käsitlemata. Detailplaneeringuala paikvaatlusel 16.11.2018 viibis kohal ka kinnistu omanik Kurmet Ossip, kes tegi ettepaneku lasta jõekäär kinni kasvada st loobuda selle regulaarsest puhastamisest jõe vooluga sisse kanduvatest setetest. Keskkonnaamet on seisukohal, et

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

- tegemist võib olla arvestatava lahendusvariandiga, kuid kuna tegemist on Püdisoo jõega ühenduses oleva osaga, on selle rakendamiseks vajalik küsida hinnangut ka kalastikuekspertidelt.
5. Detailplaneeringualale on AB Artes Terrae OÜ poolt koostatud uushoonestuse kontseptsioon (ürituste hoone 540 m² ning terrass, kaks majutus- ja majandushoonet maksimaalse ehitisealuse pinnaga 96 m², 10 tipitelki ehitisealuse pinnaga kokku 200 m² ja kolm hoonet pesuruumidele ja WC-dele ehitisealuse pinnaga kokku 240 m²). Hoonete paiknemine ja mahud täpsustatakse hilisemates tööetappides eraldiseisva arhitektuurse lahendusena. Keskkonnaamet annab teada, et kuna Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute detailplaneeringu näol on tegemist külamaastikus olulist ruumilist mõju omava detailplaneeringuga, kaasame detailplaneeringu kooskõlastamise menetlusse Lahemaa rahvuspargi arhitektuurinõukogu (Lahemaa rahvuspargi koostöökogu juures tegutsev nõuandev ekspertgrupp, kelle ülesanne on nõustada rahvuspargi valitsejat ehituslikes küsimustes). Ehitustingimuste kavandamisel detailplaneeringus palume lähtuda Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduskavas 2016-2025 (https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/kaitse_planeerimine/lisa_7_asustusstruktuur_ja_arhitektuur_kirjeldused_ja_ehitussoovitused_kylade_kaupa.pdf) antud soovitudest hoonete arhitektuursele lahendusele ning materjalikasutusele.
 6. Alale planeeritakse rajada puurkaev, mille kavandatav veevõtu kogus on üle 5m³ ööpäevas, seetõttu tuleb vastavalt veeseadusele veevõtuks põhjaveest ja heitvee suublasse juhtimiseks või immutamiseks maasse taotleda vee erikasutusloa arvestades veeseaduses ja keskkonnaministri 26.03.2002 määruses nr 18 „Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid“ toodud nõudeid. Heitvee puhastamisel ja pinnasesse immutamisel juhinduda Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“ nõuetest. Juhul kui vajalikku immutussügavust ei ole võimalik tagada, tuleb ette näha kogumismahuti rajamine.
 7. Detailplaneeringu seletuskirja punktis 1.6 on kirjas, et sihtotstarvete muutmine planeeringualal ei muuda Kuusalu valla kehtivat üldplaneeringut. KSH aruande punktis 3.2 jõutakse järeldusele, et Detailplaneering on üldplaneeringut muutev, kuna nähakse ette ehituskeeluvööndi vähendamist ja maakasutuse sihtotstarbe muutmist. Keskkonnaamet palub korrigeerida dokumentide sõnastust nii, et see oleks üheselt arusaadav.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Pärtma
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Põhja regioon

Karine Rajasaar 674 4809
karine.rajasaar@keskkonnaamet.ee

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Adepte Ekspert OÜ 14.01.2019

Saatja: piret@adepte.ee

Saatmisaeg: esmaspäev, 14. jaanuar 2019 9:25

Adressaat: 'pohja@keskkonnaamet.ee'

Teema: Raudsilla ja Taga-Raudsilla KSH aruandest

Tere

Esitame teile seisukoha võtmiseks Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute detailplaneeringu ja KSH aruande, mida on korrigeeritud vastavalt Teie kirjas 29.11.2018 nr 6-5/18/1280 -8 esitatud märkustele.

Märkuste arvestamise ülevaade on esitatud KSH aruande peatükis 8. KSH aruanne ja planeeringu materjalid on allalaetavad

<https://www.dropbox.com/sh/b7lpe388cgfsvdq/AADTIBgOg06Y0XfSNztfsYqla?dl=0>

Parimate soovidega,

Piret Toonpere

OÜ Adepte Ekspert

keskkonnaspetsialist

tel 6732244

mob 5059914

e-post piret@adepte.ee

Keskkonnaamet 05.02.2019 nr 6-5/19/31

KESKKONNAAMET

Piret Toonpere
OÜ Adepte Ekspert
piret@adepte.ee

Teie 14.01.2019

Meie 05.02.2019 nr 6-5/19/31

**Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise
aruandest**

Austatud Piret Toonpere

Esitasite Keskkonnaametile 14.01.2019 ülevaatamiseks ja seisukoha andmiseks täiendatud detailplaneeringu „Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute detailplaneering“ (Osaühing Klotoid töö nr 461017; edaspidi *detailplaneering*) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) aruande „Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne“ (koostanud Adepte Ekspert OÜ, töö versioon 30.10.2018; edaspidi *aruanne*). Teie kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 14.01.2019 numbri 6-5/18/1280-9 all.

Keskkonnaamet esitas ettepanekud KSH aruandele varasemalt 11.04.2018 kirjaga nr 6-5/18/1280-6 ning 29.11.2018 kirjaga nr 6-5/18/1280-8. Detailplaneeringut ning KSH aruannet on täiendatud ja muudetud vastavalt Keskkonnaameti kirjades esitatud ettepanekutele.

Keskkonnaamet on tutvunud 14.01.2019 saadetud detailplaneeringu materjalidega ning esitab alljärgnevad ettepanekud ja märkused, millega palub arvestada ning mille alusel esitatud dokumente täiendada. Täiendatud materjalid esitada Keskkonnaametile uuesti seisukoha kujundamiseks.

1. KSH aruande punktis 5.2.1 *Tagasauma mõjud* (lk 30) ei ole sisuliselt põhjendatud, miks ei ole arvestatav alternatiiv jõekääru sissevoolu sulgemine tammiga. Argument, et igasugune ehitustegevus veekogus Natura elupaigas on riskitegevus, millega ei ole oodata positiivsete mõjude kaasnemist, ei ole sisuline. Keskkonnaameti hinnangul on kunagi kaevatud jõekääru sulgemiseks kolm võimalust, mida KSH aruandes tuleks käsitleda. Need on KSH-s kirjeldatud variant jätta kunagi kaevatud tehisk jõe loodusele arengule, sulgeda maakividest paisuga jõekääru välja- ja sissevool või sulgeda ainult välja- või sissevool. Lahendus jätta jõelooge loodusele arengule st mitte puhastada enam settest ja oksarisust on variantidest tõenäoliselt kõige aeglasem.
2. Nii KSH aruandes (lk 30), kui planeeringu seletuskirjas (lk 18) on toodud leevendusmeede, mille kohaselt tuleb uued nõuetele vastavad pesemishooned ja WC-d kavandada väljapoole Pudisoo jõe ehituskeeluvööndit. Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskirja § 3 lõike 4 kohaselt on Pudisoo jõe ehituskeeluvööndi ulatus 100 m. Kogu planeeringuala hoonestus (olemasolev ja kavandatav) jääb Pudisoo jõe ehituskeeluvööndisse. Uued pesemishooned

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

ning WC-d tuleb kavandada väljapoole veekaitsevööndit. Keskkonnaamet palub korrigeerida sõnastust.

3. Keskkonnaamet palub korrigeerida planeeritav ehitisealune pind Raudsilla kinnistul, mis on 990 m², mitte 910 m².

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Pärtma
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Põhja regioon

Karine Rajasaar 674 4809
karine.rajasaar@keskkonnaamet.ee

Riina Pomerants 325 8405
Riina.pomerants@keskkonnaamet.ee

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Adepte Ekspert OÜ 18.02.2019

Saatja: piret@adepte.ee

Saatmisaeg: esmaspäev, 18. veebruar 2019 13:23

Adressaat: 'pohja@keskkonnaamet.ee'

Koopia: 'karine.rajasaar@keskkonnaamet.ee'

Teema: RE: Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandest

Tere

Täiendasime vastavalt Teie 5.02.2019 kirjale Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu ja KSH materjale. Märkuste arvestamine on kajastatud KSH ptk 8 tabelis. Täiendatud materjalid on leitavad:

<https://www.dropbox.com/sh/b7lpe388cgfsvdq/AADTIBgOg06Y0XfSNztfsYqla?dl=0>

Parimate soovidega,

Piret Toonpere

OÜ Adepte Ekspert

keskkonnaspetsialist

tel 6732244

mob 5059914

e-post piret@adepte.ee

Keskkonnaamet 01.03.2019 nr 6-5/19/31-3

KESKKONNAAMET

Piret Toonpere
OÜ Adepte Ekspert
piret@adepte.ee

Teie 18.02.2019

Meie 01.03.2019 nr 6-5/19/31-3

**Raudsilla ja Taga-Raudsilla detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandest**

Austatud Piret Toonpere

Esitasite Keskkonnaametile 18.02.2019 ülevaatomiseks ja seisukoha andmiseks täiendatud detailplaneeringu „Raudsilla ja Taga-Raudsilla kinnistute detailplaneering“ (Osatihing Klotoid töö nr 461017; edaspidi detailplaneering) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande „Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne“ (koostanud Adepte Ekspert OÜ, töö versioon 18.02.2019; edaspidi aruanne). Teie kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.02.2019 numbri 6-5/19/31-2 all.

Detailplaneeringut ning KSH aruannet on täiendatud ja muudetud vastavalt Keskkonnaameti varasemates kirjades esitatud ettepanekutele.

Keskkonnaamet on tutvunud 18.02.2019 saadetud detailplaneeringu materjalidega ning märgib, et ehitustegevus võib Natura alal asuvas jões kõne alla tulla juhul, kui see on otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või on selleks otseselt vajalik. Seega ei ole päris korrektne KSH aruande punktis 5.2.1 toodud järeldus, et kuna igasuguse ehitustegevusega jões kaasneb vähesel määral negatiivsete mõjude risk, ei saa Natura põhimõtetest lähtuvalt ehitamist jõe sulgemiseks lubada. Keskkonnaamet teeb ettepaneku sõnastust korrigeerida.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Pärtma
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Põhja regioon

Karine Rajasaar 674 4809
karine.rajasaar@keskkonnaamet.ee

Riina Pomerants 325 8405
riina.pomerants@keskkonnaamet.ee

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

Kuusalu valla Raudsilla (35203:001:0064) ja Taga-Raudsilla (35203:001:1690) maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruanne.

Lisa 4 - Raudsilla kompleksi uushoonestuse kontseptsioon

Eraldi fail <http://adepte.ee/wp-content/uploads/2017/12/Uushoonestuse-kontseptsioon.pdf>